

ARADI KÖZLÖNY

52. évfolyam, 192. szám.
Csütörtök, 1937. augusztus 26.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF
1897-1932.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Arad, Bulev. Regele Ferdinand 4.

Japán útja

Ha Kináról van szó, mindig illik megemlékezni Bertrand Russelről, mert a huszadik század e legsötétebb és legbonyolultabb történelmi bünörében tőle származik az egyetlen becsületes és tárgyilagos tanuvallomás. Russelt a háború után meghívták a pekingi egyetemre, miután londoni katedrájáról önként távozott, mert sürgösebbnek és fontosabbnak tartotta, hogy kiálljon egy nemzeti öntudatának Sturm és Drang korszakában tévelygő hatalmas nép ügye mellé, mint hogy eltemetkezzen a magasabb matezis felhőibe. Russel néhány évet töltött Kinában, ahová mint egyik legfényesebb angol név és az egyik legragyogóbb tudományos méltóság viselője érkezett meg, hogy irányítje legyen az akkor ideálok után tapogatózó kínai polgárságnak. Hogy jelezze az európai kulturából azt az egyetlen még tisztán ragyogó magasztat, ahová érdemes egy újjászülető népnek fölkapaszkodni. Az a néhány év, amit Russel Kinában töltött, az álmok összeomlásának, a véres és gyarló valóság diadalmaskodásának korszaka volt. Ezekre az évekre esik Szunjatszen halála és művének szétmállása, ezekben az években támadtak föl ezen a megifjodni készülő óriáson a civilizáció összes betegségei s ezekben az években tette meg az ötszázmillió név az első lépéseket a Pokol kapuja felé. Russel látta, hogy mondott csődöt néhány rajongó kínai intellektuel vállalkozása egyrészt a bolsevizmus büvkörébe került kulik fanatizmusán, másrészt a kalandtábornokok hataloméhségén és rablóromantikáján. Az, ami Kinában tizenöt év előtt történt, nem más, mint a girondizmus tragédiájának egyik szomorú, de grandiózus fejezete. S ami azóta Kinában és Kinával történik, ennek az 'elbukott polgári' forradalomnak a következménye: bomlás és züllés, külső és belső széthullása a nemzeti megújulás által mozgásba hozott erőknél, egy gigantikus birodalom fölcsúszlása. Megbukott a kísérlet, mely a császárok birodalmából nemzeti országot akart támasztani. Ugyáltszik, valóban nincsenek ötszázmillió nemzeti. Ötszázmillió embert csak a hatalmi kényszer tud összefogni, de nem a nemzeti gondolat, különösen: ha nem támaszkodik olyan foku és általános polgári jómódra, mint például Amerikában.

Kinában két hatalmas erő lépett a küzdőterre, amikor Szunjatszen „weimari republikája” megbukott. Az egyik volt az orosz befolyással jelentkező bolsevik áramlat, a másik ennek reakciója: a katonai diktatura, amely helyenként és esetenként más és más külső körülmények és ideológiai kísérő tünetek között jelentkezett, de hajtóereje minden esetben a tábornokok rivalizálása volt. Nos, ez a két erő ma is változatlanul hat a birodalomban, bomlasztja a nemzeti egység megszervezésének munkáját, minduntalan ellentéteket szít, legutóbb is megmutatkozott, amikor Csankajseket Senzi tartományban elhurcolták a fürdőből és heteken át fogva tartották, míg mit lehet tudni, mit is nem sikerült zsarolni belőle: hazafiasabb magatartást a japánokkal szemben vagy csak magasabb zsoldot a tiszteknek? Kinát a beléjeoltott európai eszmék nemhogy fölvilágyították és nemzeti öntudatra ébresztették, hanem halálos idegrángásba hozták. Azok az eszmék, amelyekből Európában polgári forradalom, később pedig a mai civilizációs rend és

Santander elesett

A városban levő tizenötezer főnyi köztársasági haderő letette a fegyvert — A nemzetiek négy hadosztálya forma szerint csak csütörtökön reggel szállja meg a várost

Elfogták a nemzetiek a köztársasági kormány több tagját

SANTANDERBŐL jelentik: A köztársasági hatóságok szerdán délután fél kettőkor kijelentették, hogy a várost átadják Franco csapatainak. Ezt megelőzőleg azonban a város lakossága fellázadt és követelte a város átadását. A nemzeti csapatok parancsnoksága a következő közleményt adta ki:

A santanderi hatóságok az események kényszerítő hatása alatt hivatalosan közölték, hogy a város megadja magát Franco tábornok csapatainak. A nemzeti csapatok erőtetett menetben haladnak előre. Jelenleg a csapatok zöme még hat kilométernyire van a várostól és így lehetséges, hogy az ünnepélyes bevonulásra csak holnap kerül a sor. Meglehet azonban, hogy még szerdán este megtörténik a bevonulás. A városban levő 15.000 főnyi köztársasági haderő letette a fegyvert. Agoire baszk köztársasági elnök, de Latorre baszk pénzügy-miniszter és Monron baszk igazságügyminiszter Santanderből Bayonnebe érkeztek.

Már szerdán délután birtokba vették Santandert a nemzetiek ott tartózkodó hívei

Párisból jelentik: Szerdán délután 2 óra 45 perckor a salamancai nemzeti rádió-leadó a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Ma délután a nemzetiek elfogták Santandert, a civilgárda segítségével. A nemzetieknek a városban tartózkodó hívei megszállták a városházát, hogy a rombolásokat megakadályozzák. Jelenleg 4 hadosztály közeledik Santander felé, ahova valószínűleg csak a reggeli órákban fog bevonulni. Santander azonban már jelenleg a kezünkben van.

A nemzetiek egyik őrhajója elfogta a kormánypartiak egyik kis hajóját, amelyen a kormányhatóságok több tagja menekült. A foglyokat hadbíróóság elé fogják állítani.

A „Havas”-ügynökség jelentése szerint a spanyol kormánycsapatok a santanderi fronton

elveszítették kapcsolataikat a tartalékkal. Menekülés egyedül a tenger felé lehetséges.

Londoni jelentés szerint a „Keith” angol torpedóromboló rövidesen elindul a Santander közelében levő Capomajor-kikötőbe, hogy fedélzetére vegye Agoire baszk köztársasági elnököt és a baszk-kormány tagjait.

A Stefani-ügynökség részleteket közöl Santander bukásáról. A felkelőkhöz szító lakosság a kora délelőtti órákban fellázadt és a zendüléshez nyomban csatlakozott a csendőrség és a carabinieri osztaga is. A városban csak akkor tört ki a zendülés, amikor a felkelő haderők már erősen megközelítették a várost. A sikeres felkelés után a város középületeire kitétték a zendülők a nemzetiek lobogóját.

atmoszféra lett, ott fejetetejére borították a világot s olyan forradalmi vihart kavartak föl az ezer év óta szunnyadó lelkekben, amihez hasonló talán soha nem vonult át e végtelen népmézők fölött.

Bertrand Russel világosan megmondta: az európai és amerikai hatalmak körömszakadtáig fognak ragaszkodni Kinához, de a küzdelem reménytelen, mert amit Kina a fehér civilizációtól kapott, az ellene hangolta tömegeit, forradalmi lázba hozta őket s e lázt nem lehet az európai és amerikai gyarmatkapitalizmus oltásaival lecsillapítani. Kina tömegeit csak akkor lehetne megnyugtanni, hogyha egy erős kéz a természetes fejlődés útjára vinné őket. Természetes fejlődés útja? Lehet visszaugrani kétszáz évet, miután ötöt ugrott előre ez a világnézeti neurozisosokba hajszolt világ? Russel szerint Japán számára kikerülhetetlenné válik, hogy belekényszerítse a kínaiakat is abba a fejlődési rendbe, amit maga csinált végig 1868. óta, mióta a polgárosodás folyamata földjén megindult s új alapot adott a nemzeti létnek. Japáné a természetes elsőség Kina fölött vagy a forradalomé — ez Russel tétele. Japán visszaállítja majd a császárságot Kinában és saját tőkéseinek szerez piacokat és spekulációs terepet, a kulikat beleszorítja majd az ipariális fejlődéssel együttjáró szociális mozga-

lomba, amelyben talán közelebb lesznek az ember európai fogalmához, de azért még mindig lesz elég követelni valójuk, hogy vissza ne süllyedjenek a régi halálos tespedésbe, viszont megszabadulnak a mai anarchiától. Így látta tíz egynéhány esztendő előtt Kina és Japán viszonyát Bertrand Russel, a kínai kérdés egyik legnagyobb európai szakértője, aki előtt soha egy pillanatig sem volt kétséges, hogy Japán egyetlen alkalmat nem mulaszt el, amikor a világpolitikai helyzet lehetővé teszi számára, hogy egy lépéssel előbbrenyomuljon Kinában. S azt talán nem is kell bővebben fejtegetni, hogy régen volt fényesebb alkalom a japán hódítás számára, mint most, amikor Európa hatalmainak figyelme a Földközi-tenger felé irányul, Oroszország belső ügyeivel van elfoglalva s legutóbb az Amur-szigetekkel kapcsolatban adta harsány jelét akcióképtelenségének. Amerika pedig nem tudja, melyiket szeresse: Angliát-e, vagy Olaszországot s egyelőre még nem látszik elég világosan, hogy Washington nem spekulál-e Anglia világhatalmi helyzetének meggyöngyülésére, ami vitás hatalmi szférákban könnyű győzelemhez és olcsó piacokhoz segitene az amerikai nagytőkét? Igaz: közvetlenül állítaná szembe a japán imperializmussal. De ez már a holnapután kérdése.

II. Carol király Bucurestibe érkezett

Louis Marin volt francia pénzügyminiszter és Harrison, az Egyesült-Államok minisztere Bucurestiben — Elmentek a nemzeti kereszténypart kebelében

„Szoros az együttműködés a kisantant-államok között a béke érdekében”

Bucurestiből jelentik: Ötéltsége II. Carol király délután 5 órakor Eforiáról különvonaton a fővárosba érkezett. Az uralkodót Mihai nagyvajda kísérte. A mogosaia-i állomáson Tătărescu miniszterelnök, Franaşovici, Gabriel Marinescu és a kormány több tagja fogadták a király vonatát. A király a fővárosi pályaudvarról automobilon a Victoriei-uton lévő királyi palotához hajtatott.

Tătărescu miniszterelnök szerdán lakásán kihallgatáson fogadta Louis Marint, Franciaország volt pénzügyminiszterét.

Victor Antonescu ma a Sturda-palotában dezsónén fogadta Leland Harrisont, az Egyesült-Államok miniszterét. A dezsónén résztvettek még Franaşovici, Irimescu miniszterek,

Badulescu generális és az amerikai követség több tagja.

A kormány hivatalos lapja, a Viitorul ma érdekes cikket közöl Hodzsa Milán és Tătărescu miniszterelnök találkozásáról. Tătărescu miniszterelnök ugyanis tegnap tért vissza Bucurestibe és nyilatkozott a sajtó képviselőinek. A kisantant-államok együttműködéséről és közös problémáiról volt szó — mondotta a miniszterelnök. — Ezek a problémák szoros együttműködésre készítik a kisantant államait a béke megőrzésének érdekében.

A Lupta jelentése szerint a nemzeti-kereszténypart kebelében nézeteltérések történtek az utóbbi választások eredménytelensége miatt. Követelik néhány vezetőszemélyiség kicserélését.

Párisba költöztetik át a müncheni „Elfajult művészet” kiállítását?

Münchenből jelentik: A berlini propagandaügyi minisztériumot egy idő óta sorra látogatják a külföldi képereskedők és a minisztériumot ajánlatokkal valósággal előzőlik. A nemzetközi művészvilágban úgy értelmezik Göbbels miniszter ama rendelkezését, hogy az „elfajult művészet”-et Németország összes képtáraiból ki kell küszöbölni, de viszont el is kell raktározni és nem szabad megsemmisíteni, — hogy a német kormány az így kiselezett festményeket a külföldnek eladni szándékoszik.

E napokban egy angol—amerikai pénzcsoport képviselői tartózkodtak Berlinben és ott az „elfajult művészet” festménycímek megvásárlásáról tárgyaltak. A tárgyalásokat ezidőszereint még bizalmasan tartják, de a kiszivárgott hírek szerint Németország az eladandó „elfajult művészet”-tel kapcsolatban a következő három feltételt szabta: az eladási ár titokbantartása, az eladás tényéből nem lehet politikai tőkét kovácsolni, a német kormány különböző gazdasági kompenzációkat követel az eladott festményekért.

A tárgyalások nehezen haladnak előre, mert Németország magas árakat követel a festményekért.

Ha a tárgyalások eredményhez vezetnek, akkor az angol—amerikai csoport az „elfajult művészet” müncheni kiállítását a maga teljes-

ségében átköltözteti a párisi világkiállításra.

Hír szerint angol magánkörök nagy érdeklődést tanúsítanak az esseni Volkwang-muzeum megvásárlása iránt, mert ez a muzeum töképpen „elfajult művészet” temékeiből áll és ezért nemrég bezárták.

Ellopták a gyújtógyertya nélküli, új angol motortalálmány legfontosabb alkatrészeit

LONDONBÓL jelentik: Az itteni hatóságok nagyjelentőségű, titokzatos lopás ügyében nyomoznak. Régóta híre jár, hogy egy angol gyárban új szerkezetű motorral kísérleteznek, amely gyújtógyertya nélkül működik. A találmány azért igen nagy fontossága, mert alkalmazása lehetetlenné teszi a motorműködés megszakítását az állítólagos német eljárás által, amely a mágneses gyújtást teszi lehetetlenné széles körzetben. A Noel Pemberton Dillinggyárban Nerbitonban épen kipróbálás alatt volt az újfajta motor és eközben eltűntek legfontosabb alkatrészei. Kétségtelen, hogy nem közönséges lopásról van szó és a hatóságok a legnagyobb körültekintéssel nyomoznak a rendkívül ügyes tettesek után. A rendőrség munkája az eddigi hírek szerint óriási nehézségekbe ütközik.

PÉNTEKEN ESTE SZABADTÉRI ELŐADÁS A RÓMAI KATH. GIMNÁZIUM UDVARÁN:

„BOB HERCEG”

Erényi Böske és Krémer Mancsi felleptével

Jegyek elővételben a téli színház pénztáránál.

Rövidzárlat

Írta: MARAI SANDOR

Este kilenckor a fürdőhely közös éttermének terraszra már megtelt vendégekkel. A cigány halkan játszott. Ez volt az óra, mikor a hegység és az erdők végre levetették a nappal párait és gözeit, s előváltak a sötétké égből, mint egy különös színjáték titokzatos díszletei. A nagy sétány kihalt. A gyógyszerüzemben vacsorához ültek a nők, virágos leplekbe burkolták testüket, illatszert kentek kezükre és homlokukra. Egy pár magányos ur, azok a bizonyos makacs magányosok, akik mindig kissé sértődötten járkálnak a fürdőhelyek zajos bizalmasságában, a félhomályos sétányon ügyelegetve, kabátal vállukon, esti öltözetben, a nyár és a nappal laza jeimezei után bizonyos kereset városiassággal, civilizáltan öltözve sétáltak az este elé. Messze villámlott, azután nagyon halkan dörgött. „Lehülés!” — mondta valaki, mély hangon, a sötétben.

Ebben a vacsora előtti pillanatban, mikor az étteremben éppen felszolgálták az előételeket, a nők utolsót simítottak homlokukon és orrukon a rizsposor pamaccsal, s kezdetét vette a cigányzenés, kissé kacér esteiesség, mely úgy fejezte be a semmittevés napját, mint egy pohár szagos pálinka az animális étkezést, elaludt a fürdőtelepen a vilány. Az étterem, a nagy szálló, a konyhák, a mellékszálóddák egérszagu szobái, a sétány, minden elmerült a sötétben, mint Atlantisz, a földrész, a vizes semmiben. Valaki felsikoltott. A cigány,

egyetlen lény a társadalomban, aki a sötétben is zavartalanul tudja folytatni mesterségét, nyugodtan és egyenletesen játszott tovább. Valahol csörmpöltek; egy pincér felbukott a találóban, össze-törte a poharakat; egy nő felsikoltott; egy jókedvű ur elkialította az ilyenkor szokásos „szabad a csók”-ot; árnyalakok jelentek meg imbolyogva kezükben gyengefényű, szélvédő üvegburkokba rejtett gyertyákkal, mint Shakespearenél, közvetlenül a gyilkosság után, mikor az alabárdosok bölesekét mondanak, majd szörnyülködve káromkodni kezdenek. A dörgés erősödött. Néha villámlott egyet, éppen csak annyira, hogy megvilágítsa a terrasz és a sétány embereinek halvány, kissé csodálkozó, mulattatott és mégis sértődött arcát. „Rövidzárlat!” — mondotta valaki, s mások szakszerűen: „Gépész!” De azután megértették, hogy a telep gépésze nem tehet semmiről, a fürdőhely messze, száz kilométer távolból kapja az áramot, az istennyila beletöltött a távoli áramfejlesztőbe, s a hatalmas völgy, városaival, fürdőhelyeivel és falvai-
val, elmerült a sötétben. Az első perc szokatlan volt. A második perc mulatságos volt. A harmadik perc unalmas volt. A negyedik és az ötödik perc kezdett izgalmas lenni. Egy beteg kiabált valamelyik szobában; léptek csattogtak a sötétben, a konyhákban megállt a munka, a serpenyős rostélyos kedvére szortyogott a tepsiben, a szakácsok, kukták és konyhaleányok vihancoltak a sötétben. A hatodik percben ezt mondta valaki: „Unalmas história!” — s egy pesti hang gunyosan kérdezte: „Erdőben vagyunk?”...

A hetedik percben ezt gondoltam: milyen jór-

Olcsó gázálarcot osztanak szét Berlinben

Berlinből jelentik: A német fővárosban szeptember elsején kezdik meg az olcsó gázálarcok szétosztását a lakosság között. Egy ilyen gázálarc ára 5 márka lesz. A szegényebb sorsú lakosság kellő igazolás esetén az álarcot jóval olcsóbban fogja kapni.

Horváth László Jávor Alfréd bucsuelőadásai

Szombat, 28-án este és
vasárnap, 29-én d. u. és este
Erényi Böske
vendégfelleptével

Államügyész

kény dolog ez a civilizáció? Milyen egyszerű, milyen bonyolult, s milyen tehetetlen és törekény! Száz és százezer ember ül most sötétben, végig a völgyeken és a hegyek között, mert egy távoli áramfejlesztő-telepbe belesapott a villám. Egyszerre tehetetlen az egész szerkezet. Pillanatok alatt beköszönt az öskor. Homeros ült, nyáron ilyen sötétben. Egyszerre feltaláljuk a gyertyát, s ha éjfélig tart az üzemzavar, kinunkban feltaláljuk hozzá a kovát és a taplót is. A csövekből egyelőre csorog a hideg és meleg víz, de ez a lebzselő és gondtalan kis társadalom, amely vígan tempózik a civilizáció felületén, egyszerre tehetetlen, mihelyst valami rendkívüli történik, elromlik egy dinamó, vagy nem működik egy anyacsavar. Igen, itt ülünk az erdőben, teljes bizalommal, s felkészületlenül. Ha véletlenül holnap beletű a civilizációba valamilyen természetes, vagy mesterséges istennyila, — háboru, vagy özönvíz, ami egyremegy — pontosan ilyen tehetetlenek leszünk, ilyen sértődötten csodálkozók. Már nagyon messze tartunk, de egyelőre a sötétben ülünk, pontosan oly reménytelenül és tehetetlenül, mint Noé, a bárkában, az emlékezetes magas vizállás idejében. Nem kell olyan nagyon büszkének lenni.

A nyolcadik percben kigyullad a villany, a telep és a völgy megvilágosodott, a kukták megforgatták a rostélyost a tepsiben, a cigány hangosan rázendített, a friss fényben mindenki fölényesen és derülten nézett körül, a verék csikorgott tovább. Egy kopasz ember, valamilyen tanácsos, mérgesen mondta: „Példálatlan, hogy ilyen még előfordulhat manapság!”

Ötezer partraszállt japán katonát lekaszáltak a kínai gépfegyverek

Wosungnál Tokió hangsúlyozza, hogy Japán és Kína között hivatalosan még nincsen háborús állapot — Nem nézi jó szemmel a japán közvélemény a Kína elleni háborút

Nankingből Csongkingba költözik a kínai kormány

Tokióból jelentik: A külügyminisztériumban kijelentették, hogy Japán és Kína között hivatalosan még nincsen háborús állapot.

A „Niki Niki” című japán lap cikket közöl, amelyben felhívja a kormányt, közölje a lakossággal, hogy Japánnak milyen politikai céljai vannak Északkinában. A lap megállapítja, hogy a japán közvélemény nem nézi jó szemmel a kínaiak elleni háborút. A lap ez alkalommal közli egy Sanghaiból visszatért japán tiszt megfigyeléseit, aki elmondja, hogy a kínaiak milyen hősiességgel védik hazájukat.

Sanghaiból jelentik: A kínai távirati iroda jelentése szerint a kínai csapatok Nankingnél hadicsellel bekerítették a japánokat.

Visszavonulást szinkelttek, miközben a japán csapatok hátába kerültek és óriási veszteségeket okoztak.

Sanghai környékén hatalmas csatára készülnek fel az ellenfelek és katonai körökben számítanak rá, hogy ebben az ütközetben legalább is 100.000 ember vesz majd részt. A kínaiak mindnagyobb erővel igyekeznek megakadályozni a japánok partraszállásait, amely még most is folyik. Nankingből érkezett jelentések szerint

Csang-Kaj-Sek most már végleg elhagyta, hogy a kormány székhelyét Nankingből a Szecsuan tartománybeli Csongkingba helyezi át.

Oriási emberáldozatok árán szállnak partra Kinában a japán csapatok

A kínai hadvezetőség jelentése szerint a japán csapatok partraszállása alkalmával több száz japán katonát ejtettek fogságba. A heves ágyutüzben, amellyel meg akarták akadályozni a japán csapatok partra szállását, számtalan japán katona vesztette életét. A Yang-Cse folyó partján újabb kínai csapatösszevonások történtek, hogy lehetetlenné tegyék az érkező japán csapatok partra szállását. Ezzel szemben a japán tengerészeti minisztérium közli, hogy a japán csapatok partra szállása — igaz, hogy véres harcok árán — állandóan folyamatban van. A partra szállt japán haderők visszavonulásra kényszerítették a kínai csapatokat. A japán hadvezetőség nem tagadja, hogy rombdöntöttek néhány áruházat és bérpalotát Yang-Cse-Pooban. A bombázást azzal magyarázzák, hogy a kínai katonák az épületek tetejéről tüzeltek a japánokra.

Az események súlyos bonyolódása szár-

mazhatik még abból a nagyfontosságú házkutatásból, amelyet a sanghai-i japán hatóságok eszközöltek. A japán katonai parancsnokság rendeletére házkutatást rendeztek a sanghai-i szovjetkonzulátuson. A japánok azzal vádolták meg a sanghai-i szovjetkonzulátust, hogy fényjeleket adott le a kínai csapatok számára.

A Tokióban megjelent félhivatalos közlemények szerint a japán csapatok szerda délután megszállották Sanghai három, hadászati szempontból igen fontos pontját és általában sikereket értek el. A szárazföldi hadtest megtisztította a város keleti részében lévő munkásnegyedet.

Nankingből érkezett jelentés szerint a kínai központi kormány igen fontos katonai rendeletet bocsátott ki, amelynek értelmében az árulást, szökést, lázadást, sztrájkot és hamis hírek terjesztését a legszigorúbb büntetéssel sújtják.

Mi történt Wosungnál?

A kínai csapatok főhadiszállása megcáfolja azt a hírt, hogy a japánok körülkerítették volna Liu-Hot. Megállapítják, hogy Lo-Tiengnél a kínaiak visszautasították a japán csapatok támadásait.

Csak-Kaj-Sek telefonértesítést kapott, hogy a Wosungnál partraszállt 5 ezer japán katonát heves küzdelem után felkoncolták. A halottak között egy japán tábornok és a japán légitámaszpontok vezetője is szerepel.

Pontosan még most sem állapítható meg, hogy mi történt Wosungnál. Ugy a japánok, mint a kínaiak azt jelentik, hogy az ellenfél súlyos vesztesége mellett győzelmet arattak. Az egyik jelentés szerint a kínaiak alaposan felkészültek a Wosungnál partra szállítandó japánok fogadására. Ötszáz méteres távolságra ágyukat és gépfegyvereket állítottak fel, és amikor a japánok megkezdték a partraszállást, valószínűleg lekaszálták őket. Wosungnál megismétlődött az a katasztrófa, ami az angol hadsereget érte Gallipolinál a világháború alatt. Japán részről viszont azt jelentik, hogy Wosungnál a csapatokat partraszállították és hogy igen csekély veszteségük volt.

A „Reuter”-ügynökség jelentése szerint a japán tüzérség folytatólagosan bombázta a Jangce folyó mindkét partján levő kínai állásokat. A hadiflotta támogatta Wosungnál a japánok csapatmozdulatait. A kínai tüzérség erőteljesen válaszolt a japán támadásokra. A reggeli órákban a japánok bombázni kezdték Potungot is.

A csunya
színesedéstől
megója fogait az

sáról szóló hír Korainak bizonyult. A japánok egyelőre Kalgan közelében harcolnak.

Londoni jelentés szerint az egyik japán hírszolgálati iroda megcáfolja azt a hírt, mintha kínai repülők támadást hajtottak volna végre Nagasaki japán kikötőváros ellen. Viszont Nanking ellen a japán repülők ma újabb támadást intéztek. A japán repülőgépek megjelentek a kínai főváros felett és több bombát vetettek le különösen a nankingi repülőtéren, amelynek hangárjaiban több repülőgép megsemmisült. A háború megkezdése óta ez már a nyolcadik légtámadás, amelyet a japánok a kínai főváros ellen intéznek.

VASBORISKA

salzburgi tanulmányutjáról hazaérkezve
mozgásművészeti iskolájában a tanítást
teljesen új anyaggal szept. 1-én megkezdí

Beiratkozni lehet d. e. 10-1-ig, d. u.
5-7-ig. Bul. Reg. Ferdinand 6. alatt
az iskolában 4450

London, Páris és Berlint nyugtalanítják a távolkeleti és a spanyol események

Párisból jelentik: A francia kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a külpolitikai kérdéseket tárgyalták meg.

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök szerdán reggel visszaérkezett Skóciából a fővárosba. A miniszterelnök megérkezése után mindjárt tanácskozásra ültek össze a kormány tagjai. Valószínűnek tartják, hogy a miniszterelnök még szerdán vagy csütörtökön visszautazik skóciai nyaralójába.

Chamberlain miniszterelnök megbeszélései Edén külügyminiszterrel és Halifax főpecsétőrrel két és fél óra hosszat tartottak. Délután azonban a tanácskozásokat tovább folytatták. A megbeszélések tárgya a távolkeleti helyzet és a Földközi-tengeri újabb incidensek ügye volt.

Berlinből jelentik: Az illetékes körök tanulmányozták a távolkeleti eseményeket és a japán-kínai háború által előállott helyzetet. A német birodalom megsínyli a távolkeleti eseményeket, mert a nyersanyagok behozatala szinte teljesen lehetetlen.

Augusztus 29. és szeptember 5. között tartják az idei pótvizsgákat

Bucuresti-ből jelentik: A közoktatásügyi minisztérium határozata értelmében a pórvizsgákat augusztus 29. és szeptember 5-ike között tartják meg. Szeptember 6-án a felvételi vizsgák veszik kezdetüket.

URANIA 5, 7.15, 9.30 órákor:

Premier!

„A KEGYENCNŐ”

A legcsodálatosabb és lelegegánsabb művésznőnek: Joan Crawfordnak élményszerű alakítása. Robert Taylor millió nők bálványja, Lionel Barrymorenak, a világ legnagyobb jellemzésének filmje. Egy nő, ki kötelességből lemond a szerelemről.

Pótműsor: Színes „MICKY MOUSE”

Villamosszéken végezte életét az Ördögsgiget poklából megmenekült négyyszeres gyilkos

Julius utolsó hetében végezték ki villamosszéken az északamerikai New Orleans városában Louis Renoirt, egy hajóskapitány gyilkosát, aki előzően az Ördögsgigetről szökött meg.

Renoir a villamosszékbe került hátátlan-sága és kegyetlensége miatt.

A gonosztevő a tavasz folyamán szökött meg egy társával együtt az Ördögsgigetről, ahová különböző bűncselekmények elkövetése miatt került. A közeli Trinidad kikötőjében egy ott horgonyzó hajóra lopódtak, a „Bellancá”-ra, amely nemsokára el is indult. Észak felé, New Orleansba vette útját. Utközben a közép-amerikai tenger legveszedelmesebb vihára, a hurrikán lepte meg a hajót. Emeletmagasságu hullámok separtek végig a fedélzeten. Jacques Martin kapitány, aki két nappal azelőtt vette át a parancsnokságot elődje, Mac Avoy hirtelen halála miatt, Tolly első tiszt társaságában nagy gyakorlattal vezette a hajót és sikerült is a veszedelmes viharzónából kikerülnie.

A kapitány utasítást adott, hogy nézzék meg, milyen károkat okozott a hurrikán a hajó belsejében.

Tolly egy matróz kíséretében elindult és az egyik belső raktárban a dohányrakomány között két borostás arcu embert talált.

Mindketten mélyen aludtak. Potyautasok voltak. A tiszt rögtön arra gondolt, hogy szökött fegyverek, mert tudta, hogy Trinidadnak nincs az Ördögsgiget birtokosaival, a franciákkal kiadatási szerződésük. Felzavarta őket és a két ember valóban be is vallotta, hogy megszöktek az Ördögsgigetről.

Tolly felvitte őket a kapitányhoz, aki közölte velük, hogy New Orleansban átadja mindkettőt a hatóságoknak, de az utazást kemény munkával kell megszolgálniok. Az értelmesebbik Louis Renoir volt, akit a francia törvényszék

három csendőr megölése miatt küldött életfogytig tartó kényszermunkára az Ördögsgiget dögletes levegőjébe.

A másik kisebb bűncselekményekért került oda.

Renoir rendkívül szorgalmasnak mutatkozott. Nagv kézügyességgel segédkezett a hajó hibáinak kijavításánál. Sokat dolgozott, ellentétben társával, aki viszont nagyon lustának és tunyának mutatkozott.

A mexikói öbölben ismét meglepte a hajót a hurrikán. Egész éjszakán át tartó küzdelem után sikerült a hajót a pusztulástól megmenteni. A legénység és a tisztikar megfeszített munkával dolgozott. Emberfeletti erőfeszítéssel kiverekedték magukat a viharból.

Amikor már csendes vizen haladt a hajó és a nap is meglehetősen magasán állt, Tolly első tiszt bekopogott Martin kapitány szobájába.

A kapitányt az ágyon fekvő, bekötözött fejfel találta.

A beteg elhaló hangon közölte, hogy a vihar alatt egy vaslapnak esett és súlyosan megsérült. Állandóan félhangon beszélt. Utasította Tollyt, hogy egyelőre vegye át a parancsnokságot.

Ugyanekkor a fedélzeten hiába keresték Renoirt. Társa szerint a bandita attól való félelmében, hogy New Orleansban átadják a hatóságoknak, a vízbe vetette magát és elmerült. Társa elmondotta, hogy nem is az amerikai bíróságtól félt, hanem attól, hogy visszakerül az Ördögsgigetre, mert az Egyesült-Államok kiadatási viszonyban vannak Franciaországgal.

A következő éjszakán a bekötözött fejű Martin kapitány kimászott az ágyból és felment a parancsnoki hidra a meglepett Tollyhoz.

Közölte vele, hogy megváltoztatta szándékát és nem New Orleansba hajóznak, ha-

nem irányukat megváltoztatva, Havanában kötnek ki.

A hadnagy meglepetten közölte, hogy a két rettentő vihar miatt már ugys késtek és szerződésüket az irányváltoztatással megszegnék.

— Ne adjon nekem tanácsokat, tiszt ur! — hangzott a rideg válasz.

Tolly fegyelmezetten elhallgatott. Gyanus volt neki a kapitány, aki rideg szavait is félhangon mondotta. Figyelni kezdte Martint, aki szerinte a vaslap ütésétől megzavarodott. Hagyta, hogy utasítást adjon. Martin meg is szólalt, de amikor szakszerűtlen parancsot

adott, a meglepetés felkiáltása hagyta el ajkait. A kapitány is felkiáltott:

— Fogja be a száját!

Ebben a pillanatban Tolly rávetette magát a kapitányra és vad dühvel kezdte tépdésni a kötést a kapitány arcáról. Amikor ugyanis az felkiáltott, rögtön felismerte, hogy nem Martin áll szemben. Sejtése alapos volt, mert a kötés letépeése után ott állt előtte az elveszettnek hitt Renoir.

Kiderült, hogy a vihar izgalmi között Renoir rátámadt Martin kapitányra, átvágta annak torkát és a holttestet levonszolta a hajó fenekébe.

Itt levetkőztette és mivel alakja nagyjában egyezett Martinéval, azokat felöltötte.

Vesztére, szakértelem hián elárulta magát és amikor a hajó kikötött New Orleansban, átadták a hatóságoknak. A bíróság halálra ítélte. A kapitány gyilkosa a villamosszéken végezte életét.

Színház - Művészet

A „Gül baba” szabadtéri előadása Aradon

Szerdán este a katolikus gimnázium udvarán szabadtéri előadás keretében került színre Huszka Jenő és Martos Ferenc csodálatosan szép operettje, a „Gül baba”. Bebizonyosodott ezzel a szabadtéri játékkal, hogy a kitűnő előadás mindig vonzza a közönséget: a játékot hatalmas tömeg tapsolta és gyönyörködte végig. A színház színészgárdája mindent elkövetett, hogy magasszintű szabadtéri játékkal szórakoztassa a közönséget. A finom muzsikájú és kedves meséjű operett minden szépségét, színét felfokozottan hozták ki a kitűnő előadás keretében.

Gábor diák szerepében Krémer Manci, a nagytehetségű fiatal színész tett tanubizonyoságot arról, hogy nem hiába fogadta a színházlátogató közönség kegyeibe. Gábor diák figuráját illuziókeltően tudta megeleveníteni. Szépen énekel, kitűnően táncol — tehát minden adottsága meg van arra, hogy meghódítsa a közönséget. Leila szerepében Rajna Baby mutatkozott be nagy sikerrel az aradi közönségnek. Kellemes hangja a szabadtéri színpadon remekül érvényesül. Jó megjelenésű színész-

nő, aki a romániai magyar színjátszás egyik legszébb igérete. Rajna Baby aradi urileány, aki most lépett először színpadra, de első fellépése alkalmával is sikerült megnyerni az aradi nézőközönség kegyeit és elismerését. Első fellépése alkalmával a tisztelők és ismerősök virágcsokrokkal halmozták el, amelyet meleg ünneplés keretében nyújtottak át az új színésznőnek, akit az aradi közönség és színház avatott.

Szabadtéri Miklós Mujkó cigány szerepében sok vidám percet szerzett a nézőknek. Kiváló alakítása mély humorérzékéről tett tanuságot. Kozma Hugó Gül baba szerepében több nyíltszíni taptot váltott ki. Az operett egyik legszebb jelenetében, amidőn „a rózsák atyja” leánya szerelméért megsemmisíti rózsáit, mélyen megindító volt. Lukács Ede a szerencsen rabszolga szerepében remekelt. Szabó Gyula, mint Ali pasa, férfias és illuziókeltő volt. Gömör Emma, L. Kemény Juci, Jávör Alfréd alakításai is nagyszerűen egészítették ki a játék kitűnő egységét. A darab többi szereplői is méltóképpen illeszkedtek be a romantikus operett hangulatába.

Olasz Lajs diszletei megérdemelten tetszettek. (—y)

Fővárosi színvonalu előadásban kerül színre a „Harangvirág”

Az aradi színtársulat lázasán készül a nyári szezon utolsó előadására, amely augusztus 31-én lesz a Nyári Színkörben. Kozma Hugónak, a színtársulat kiváló művészenek és művészeti igazgatójának jutalomjátéka lesz ezen az estén, amelynek során Anday Ernő bomba-sikert aratott vigjátéka, a „Harangvirág” kerül színre. A kitűnő darab próbái már nagyban folynak és már most megállapítható, hogy ez a szezon legökéletesebb előadása. Fővárosi színvonalu színpadok, Ardeal-Erdély legkiválóbb színészei, valamint a körültekintő és lelkiismeretes rendezés biztosítják a legmagasabb színvonalat. A szereplők élén Kozma

Hugón kívül elsősorban Erényi Böske és Mészáros Béla, valamint Gömör Emma, Dálnoky Dudas, id. Szendrey Mihály és Bácskay Gyula, mint vendégek, valamint a társulat legjobbjai: Horváth László, Lukács Ede, Derecskey Pál stb. játszanak kitűnő szerepeket. Bizonyos, hogy nem csak a kitűnő színművészek játéka, a tökéletesen pergő előadás és a szépen dekorált izléses színpadok, hanem maga a darab is a meglepetés erejével fog hatni és a siker nem lesz kétséges. Az augusztus 31-iki ünnepélyes diszeloadás nem csak a szezon utolsó, hanem egyben az évad legjobb előadása is lesz, amely méltó Kozma Hugó és a vendég szereplő művészek neveihez.

„Az »Allamügyész»-nél
lebitincselőbb és szellemesebb
darabot még nem olvastam” —
mondja Erényi Böske, aki tellép
Horváth László és Jávör Alfréd
bucsuelőadásain

Néhány napi pihenőre Aradra érkezett férjével, Mészáros Bélával Erényi Böske, a kiváló színművésznő, aki itt a szegedi színiszezon fádalmait piheni ki. Erényi Böske, aki az arad közönségnek régi kedvence, a következőket mondotta:

— Férjemmel együtt befejeztük a szegedi színt és jövőre a Cluj—kolozsvári színházhoz szerződünk. Felkeresett bennünket Horváth László és Jávör Alfréd, akik felkértek, olvassam el az „Allamügyész” című amerikai bűnügyi vigjátékot és

nyugodt lélekkel mondhatom, hogy ennél lebitincselőbb, szórakoztatóbb és szellemesebb darabot még nem olvastam, annyira, hogy egy percre sem tudtam letenni a szöveggönyvet. A darab és különösen annak női főszerepe annyira tetszik, hogy nyomban elvállaltam annak eljátszását és azt hiszem, ilyen remek szerepem régen nem volt. Horváth László és Jávör Alfréd részéről nagyon ötletesnek találom, hogy ezt a nem mindennapi, remek témájú darabot választotta jutalomjátékul és biztos vagyok abban, hogy a darabnak Aradon óriási sikere lesz. Nagyon ötletesnek találom a sorsolást, amelyen azok vesznek részt, akik a második felvonás végén meg tudják oldani, bűnös-e az államügyész, vagy sem. Örülök, hogy régi aradi kollégáimmal, a két bucsubu színészen kívül Kozma Hugóval, Ágayval, Derecskeyvel stb. ismét egy színpadon játszhatom úgy az augusztus 28-iki, mint másnap, vasárnap délutáni és esti előadásokon.

Miért lett öngyilkos a háboru alatt Vilmos excsászár harmadik fia?

A világháboru iantasztikus kémhistóriája

Berlinből jelentik: A világháboru véres hullámai átszaptak rajtunk, csak az uccasarkokon kolduló féllábu emberroncok kéregetése emlékeztet már a borzalmakra, a felgyújtott, füstölő házakra, falvakra, városokra. És ezer és ezer sirkereszt valahol Volhíniában, a Doberdo alatt és az Isonzónál. Ami megmaradt, az a kusza fájdalom, megrettent tekintet, kutató szemek az ég felé, mikor repülőgép zug a felhők között.

És van még valami. Titok. Kiderítetlen titok, amivel nem foglalkoztak. Az ágyudörgés hangosabb volt mindennél, egy emberélet, még ha koronás fő is volt, nem számított. Az eltemetett titkok között van egy nagyon érdekes eset. Talán még ma is található valahol a poros akták között, csupán egy távirat, a következő szöveggel:

Berlin, július 19. Joachim porosz herceg, II. Vilmos legfiatalabb fia, a potsdami Leignitz villájában az éjjel öngyilkosságot követett el. Tettenek oka ismeretlen.

A titok

És most, két évtized után ezt a titkot is felderítették. Az öngyilkosságról és annak indítókáról pontos adatokat tartalmaz Robert Bucharth most megjelent könyve. Bucharth francia titkos kém-szervezet szolgálatában állott és emlékiratait most jelentette meg.

A kitűnő kém könyvéből az alábbi érdekes részt közöljük kivonatban:

Bucharth, a C 25-ös francia kém, Spanyolországba küldték, mint „katonaszökevényt”, ahol a német kém-szervezet „hálójába” esett. Új szerepében Miguella néven rögtön Párisba utazott, ahol mint a nemzetközi Vöröskereszt-delegáció tagja, fényes lakást bérelt a francia főváros szívében.

Hogy Schulz generális, a kémisztály főnökének kedvében járjon, megszerezte a francia hadi-titkokat, természetesen a francia katonai hatóságok tudtával és azt személyesen vitte el a német főhadiszállásra. Ez alkalommal egy nagyon kényes ügy elintézésével bízta meg a német kém-szervezet.

— Borzalmas dolog történt, — jelentette ki Schulz generális, a német kém-szervezetek központi vezetője. — Ötven-, sőt százezer frankot ígértek Önnek, ha Zimmermann Ottót kiszabadítja a francia fogságból.

Ez az ember nem maradhat francia fogságban. Minden áron meg kell menteni. mert magasabb érdekek kívánják ezt.

— És mi az igazi neve, ha szabad érdeklődnöm excellenciádnál? — kérdezte Bucharth.

— Ez még most nem fontos Önnek. Később majd megtudja. Ennek az embernek a kiszabadítását maga a német császár kívánja. Valószínű, hogy a franciák, mint kémeket tartóztatták le az ország déli részén. Siessen Párisba és szabadítsa ki, mindent megadunk, amit csak kér.

A fogoly királyi

A C 25-ös számú kém Párisba való visszatérése akkor történt, mikor a németek teljesen lehetlenné tették a francia kémhálózatot. A német katonaság pedig egymásután foglalta el a legnehezebbeknek hitt francia állásokat. Gyorsan kellett cselekedni, hogy a kémhálózatot Németország területén ismét átszervezzék. Úgyes emberre volt szükség. És a hadtest a C 25-öst bízta meg ezzel a munkával.

A terv rövid volt, de jó. A francia kémeket úgy kellett a németek előtt beállítani, mint Zimmermann Ottó megmentőjét és azután német földre dobni. Mert

Zimmermann Ottó nem volt senki más, mint II. Vilmos császár fia.

És tíz nappal ezután Zimmermann Ottó cellájának ajtaja óvatosan kinyílt és kezében egy nagy táskával egy francia tiszt lépett be. A tiszt vigyázzba vágta magát és üdvözölte a herceget:

— Felség eljöttem.

— Ön tudja kilétemet? — kérdezte meglepődve Zimmermann és halálsápadtan ágyára roskadt.

— Felségedet ismerem, — jelentette ki a francia tiszt, — Schulz generálistól jövök. Ruhámat is hoztam magammal. Kérem, öltözzék át, mindent elintéztem, hogy a fogházat észrevétlenül elhagyhassa. A kapu előtt már autó vár bennünket.

Schulz generális és Joachim herceg összeültek, mikor az „megmentőjének” kíséretében megérkezett Spanyolországba, a német kém-szervezet főhadiszállására.

— Sohasem felejttem el tábornokom, amit érttem től. Ami pedig megmentőmet illeti, egész életére lekötélveztem maradok.

— Felség,

a közeli napokban a panyol kikötőbe érkeznek a német tengeralattjárók, azzal a felsőbb parancssal, hogy Önt Németországba szállítsák.

Igy intézkedett Öfelsége, a császár.

— Köszönöm tábornok ur, de ha megengedi, megmentőmet is magammal viszem Németországba.

Igy jutott a C 25-ös francia kém a herceg kíséretében San Sebastianba. Mindenki örömmel üdvözölte és szorongatták a kezét, ölegették és gra-

tuláltak neki. Több mint két hónapig volt egyedül a herceg francia „megmentőjével”. Ez a két hónap éppen elegendő volt ahhoz, hogy a kitűnő képességű francia kém ismét összekösse a szervezet hálójának szálait.

Együtt látogatták a német fegyvergyárakat, lőszerraktárakat, Bucharth még a titkos tanácskozásokon is jelen lehetett.

Természetesen mindenről kimerítően értesítette a francia katonai hatóságokat, úgy hogy utána a nagy francia offenzíva csakhamar meg is indult.

Joachim herceg öngyilkos lesz

A megmentőnek két hónap múlva nyoma veszett. A németek meg tudták valamit? Vagy likvidálták? Nem tudni... De az tény, hogy titokzatos eltűnése után a herceget potsdami villájában meglátogatta egy generális. Sokáig tárgyaltak. A herceg a tábornok távozása után nagyon levert volt és... egy revolverlövessel véget vetett életének...

A német főherceg öngyilkosságának titka most már tisztázva van. Akaratlanul kitért a legfontosabb német hadilitkokat a francia kémnek, akiben megmentőjét látta.

Ezek és ezek multak el. Lövészárok mélyében, tüskedrótok között Nevek? Semmi: számok csupán. Közönyös számok, vagy fejfák valahol, nem számolnak velük, csak rubrikázzák őket. Kémek és katonák. Tízezer, százezer. Fiókok alján, a dossziékban belepte őket a por... Ki gondol rájuk?..

Borzalmas látománnyok a tenger felszínén

Mi történt a Titanic halottaival? — A mentőhajó legénységének borzalmas élményeiről beszél egy tengerész

Az idén volt huszonöt esztendeje, hogy a Titanic-gőzös egy jégheggyel összeütközött és a tenger mélyére merült. Mint hivatalosan megállapították, 1475 ember lelte halálát a hullámsírban.

Talán a világháboru volt az oka annak, hogy a Titanic elmerült utasainak holttestéről a világ megfeledkezett. Egykoru feljegyzések szerint néhány nappal a katasztrófa után a Mackay Bennet-kábelhajó utasítást kapott, hogy menjen a szerencsétlenség színhelyére, szedje össze a víz színén uszkáló holttesteket és adja meg nekik a tengeri halottaknak járó végtisztességet. A Mackay Bennet egyik matróza, John Straitt beszélt el a megrázó halottkutatás részleteit.

John Straitt elmondotta, hogy

a hajó legénysége eltakarta szeméit és térdre hullva imádkozott, amikor a hullák százeit látták a víz színén.

Már tudták, hogy 1475 ember hiányzik, mert a Titanic elsüllyedéséhez szikratávíron hívott Carpathia-gőzös 705 embert mentett ki, összesen pedig 2180-an voltak a hajón.

Teljes gözzel érkezett a Mackay Bennet a helyszínre. Elsőnek egy nő holttestét halászták ki. Mentőöv volt rajta, így uszott a víz színén. Minél tovább jutottak az erősen hullámozó tengeren, annál sűrűbben találtak holttestekkel. Az első napon 52 halott feküdt a Mackay Bennet fedélzetén. Mindegyikük arcán a rémület megkövesedett kifejezése. Az orvosok végigvizsgálták mindannyiukat, hogy van-e valamelyikben élet. Ekkor állapították meg, hogy csak elenyésző százalék halt meg fulladás következtében.

A legtöbbben megfagytak a vízben, amelyet a hatalmas jéghegy teljesen lehűtött.

A víz, mint megállapították, a jéghegy környékén 1—2 fokok volt csupán fagyponthoz felett.

A hideg megtette hatását. A hullák napokon keresztül épen maradtak, az oszlásnak a

legkisebb jele sem mutatkozott rajtuk. 28-nak megállapították a személyazonosságát, közöttük egy kéthónapos kisleánynak is. Mindegyiket tengerészmodra felravatalozták. Zsákba varrva deszkára fektették és nehezekeket akasztottak lábukra. Egy pap mondotta el a tömegtemetésen az imát. A kérgestenyérű tengerészek összekulcsolt kezekkel, könnyes szemmel mormogták utána a zsoltárt.

51 holttest zuhant a megbillentett pallórol a tengerbe.

Az ötvenkettedik, a kisleány felől úgy határozta a tengerészek, hogy azt saját költségükön szárazföldön temettetik el.

Tizenkét napon át tartott a Mackay Bennet matrózainak szörnyű munkája. 306 holttest került a fedélzetre és onnan vissza a tengerbe.

180.000 dollárt, számtalan értékes ékszert, órát és egyebet találtak a halottaknál.

Az Angliai Halifax kikötőjében tízezrek várták a hajót, közöttük rengeteg reménykedő, könnyes szemű ember, akik még várták a csodát, hátha él hozzátartozójuk.

A Mackay Bennet befutott a kikötőbe és csakhamar elterjedt a hír, hogy csak egyetlen halott van a fedélzeten, a többi a tengerbe süllyesztették, 1169 utasnak pedig teljesen nyomasztott. Reményüket vesztett emberek estek össze eszméletlenül. Egyszerre csak egy fiatal férfi törte át a várakozók tömegét. Felrohant a fedélzetre, feltépte a kis koporsó fedelét és zokogva borult kisleánya tetemére. A gyermek anyja a hullámsírban lelta halálát.

Megkérdezték az apát, hogy haza akarja-e vinni gyermekét Newyorkba, mire a gyász-tól porig sujtott ember azt felelte, hogy itt hagyja a barátok között, hadd látogassák meg a tengerészek halott kedvencüket.

Halifax kikötőjében még ma is ott áll a párányi sírdomb, amelyből emlékoszlop emelkedik a magasba,

SELECT:

Délután 5 órától folytató agoson — Kettős premier műsor

I. ÁRTATLANOK. (A pletyka).

Egy ragyogó film, amelynek cselekményét a mindenható pletyka indítja el. Az amerikai film két legsajátságosabb sztárja együtt: MERLE OBERON és MIRIAM HOPKINS.

Köztük a férfi: JONEL McCREA, a volt uszóbajnok.

II. Törvénynélküli ország.

Remek Wild-West-film, főszereplője: DICK FORAN, az éneklő cowboy.

CENTRAL

(kert): Esis 9 1/2 órakor: He'yarak 15 és 21 lej

HIREK

Az Aradi Közlöny automata-telefonszámai:

Szerkesztőség 20-14
Kiadóhivatal... .. 11-51

A Times írja...

A „Times“ rendkívül érdekes cikkben számol be arról, hogy az egyiptomi kormány egy új törvénnyel az összes külföldi tanerőket el akarja bocsátatni. Sokszáz angol, francia és olasz tanár válna kenyérfeltevővé.

„A törvényjavaslat betérésére — írja a Times — egybeesik a középiskolai és egyetemi vizsgák sárfalmas eredményével. Nincs a világon még egy ország, ahol annyi tanulót kellett megbuktatni, mint Egyiptomban. Néhol egész osztályokat utasítottak ismétlésre.

A nemzeti sajtó szerint a külföldi tanárok képtelenek megérteni az egyiptomi lelket s nem tudják eredményesen tanítani az egyiptomi ifjúságot. Ezzel szemben a külföldi tanárok a következő nyilatkozatot tették közzé:

— A nemzeti mozgalmak leleledése óta az ifjúság mértéktelenül politizál. A legkülönbözőbb pártmozgalmakban vesz részt. Gyűlésekre jár, uccai tüntetéseket rendez s napirenden vannak közöttük a verekedések. A kiválóbb helyeket nem a szorgalmasok kapják, hanem akik a politizálásban tünnek ki. Ez az oka annak, hogy a tanulás, a szorgalom és az eredmény az utolsó sorba került. A hanyagok előtt minden ajtó megnyílik. A fiatalok meg van arról győződve, hogy politizálással sokkal inkább célt érhet, mint a sok fáradsággal és kínfórással járó tanulásal.

A kormány a nemzetiek álláspontját fogadta el. A külföldi professzorokat menesztte és villám-konzusokan egyiptomi diákokat képezet ki tanárokká.

— Kiseb baleset érte Hodzsa miniszterelnököt Prágából jelentik: Hodzsa Milán csehszlovák miniszterelnököt, amikor ma gépkocsijába szállt, kisebb baleset érte. A kocsi ajtaja ugyanis váratlanul becsapódott és a miniszterelnök keze odaszorult. Hodzsa miniszterelnök kisebb sérülést szenvedett.

— Meghalt Rainald volt francia szenátor. Párisból jelentik: Rainald volt szenátor ma 71 éves korában meghalt. Ő volt a trianoni békeszerződés egyik előadója a párisi szenátusban, később pedig a francia-magyar kapcsolatok kiépítésén dolgozott.

— Darányi magyar miniszterelnök átvette hivatala vezetését. Budapestről jelentik: Darányi Kálmán magyar miniszterelnök tegnap visszaérkezett nyári szabadságáról és ma átvette hivatala vezetését, majd délben kihallgatáson jelent meg a magyar kormányzónál.

— Meghalt Rohrer László, a nagyíró fizikus. Budapestről jelentik: Rohrer László dr. pécsi egyetemi tanár, a nagy író fizikus 63 éves korában a budapesti urológiai klinikán meghalt. Halálát urémia okozta.

— Rejtélyes baleset érte dr. Roth Hugót. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Kedd este a városban riasztó hírek terjedtek el arról, hogy Roth Hugó dr. ügyvéd, a Magyar Párt egyik vezető tagja, kiváló kriminálista ellen merényletet követtek el. Az első hírek tragédiáról számoltak be, azonban ez tulzottnak bizonyult. Roth Hugó dr. szenvedélyes turista és szerda délután megmászta a Feleac-feleki-tetőt. Este, amikor hazafelé igyekezett, az ügyvédet sértes fegyverből eredő lövés érte. Esméletlenül esett össze, csak késő este találtak rá a járőrök. Azonnal beszállították a zsidókorházba, ahol műtétet hajtottak végre a súlyosan sérült ügyvéden. Dr. Roth Hugó megsebesülésének körülményei egyelőre teljesen tisztázatlanok. A nyomozást Horváth rendőrkezes vezeti. A súlyosan sebesült ügyvédet még nem tudták kihallgatni.

— Arad város egészségügyi hivatala közli, hogy a Sávársin-Soborsini nyaraltatási akcióban résztvevő gyermekek szombaton este 8 órakor érkező vonattal térnek vissza és felkéri a szülőket, hogy az állomáson várják gyermekeiket.

— Nem mondtak még le az eltűnt szovjetpilóta megtalálását. Moszkva. A napokkal ezelőtt eltűnt szovjetpilóta után a kutatást tovább végzik. Ma reggel Moszkvából három újabb repülőgép indult az Északi Sark felé.

— Eredmények a párisi főiskolai világhajnok-sági tornáról. Párisból jelentik: A főiskolai világhajnok-ságokért folyó küzdelem során szerdán megkezdődött a céllovó bajnokságért folyó küzdelem. A kisöblü puská egyéni versenyében a magyar Monspart 384 körrel a negyedik lett, a csapat versenyt viszont Magyarország versenyzői nyerték meg 1144 körrel, Német- és Franciaország előtt. Az olimpiai pisztolylovó versenyben az egyéni bajnokság során a magyar Grim 2 hibával a második lett, csapatbajnokságot ebben a számban is Magyarország hódította el 34 hibával, Franciaország 102, Görögország 134 hibával következik a sorrendben. Az egyéni bajnok a görög Vilios. A labdarúgó mérkőzések eseménye, hogy a belgák 3:2 (1:1) arányban megverték a magyarokat. A magyar együttes csatársora gólképtelennek bizonyult.

Boxbajnokok mint főnveremény

Dnktsv lengyel városkában igen érdekes sorsjáték kezdődött meg. A sorsjáték főnvereménye a 36 éves Wysipka nevű boxbajnok. Minden sorsjegyen ott van fényképe és fel vannak sorolva összes erőnyel. Hogy antihalkoholista, nem dohányzik, gyengéd ember és szereti a gyermekeket. A sorsjegyek iránt hatalmas kereslet nyilvánul meg a hölgyek körében, akik tucatszámra veszik azokat. A sorsjáték vége ugyanis az, hogy a derek boxbajnoknak el kell vennie feleségül a főnvereményt megítő hölgyet. Wysipkának csak egy kívánsága van, hogy a nyertes hölgy barna legyen, egyébként mindegy neki, mert véleménye szerint a házasság ugyanolyan lutt, mint az érte folyó sorsjáték.

— Rekordbevétele volt a Jugoszláv államkincstárnak. Belgrádból jelentik: Jugoszlávia ez év április és májusi adóbevételei a jugoszláv állam létesülése óta példátlan rekordot értek el. Ez alatt a 2 hónap alatt 210 millió dinárral volt nagyobb az állam bevétele, mint az elmúlt évek ugyanebben az időszakában. A 909 millió dináros havi átlagbevétele 118 millió dináros többletet mutatott fel a május hó folyamán.

Miért késlekedik? Előbb-utóbb ugyanis Togal-tablettát kell vásárolnia, ha nemcsak a fájdalmakat csillapítani, hanem egészségét is ezzel egyidejűleg életkedvét igazán visszanyerni akarja. Togal gyorsan és biztosan gyógyítja a rheumát, köszvényt, ülőidegzsabát, gripát, idegfájdalmakat és főfájást, hüléses betegségeket. Togal legyen mindig kéznél! Gyógyszertárakban és drogériákban. Lei 12.—, 52.—, 130.—.

— Orvosi hír. Dr. Mátrai Piroška ismét rendel: Str. V. Goldis 12-a, Rövidhullám kezelés. Telefon: 1834.

— Több mint kétmillió leles különbözet két ajánlat között. Cluj-Kolozsvárról jelentik: Az itteni római katolikus státus árverési hirdetményt bocsátott ki a város közelében levő 600 holdas erdejére. Három cég tett ajánlatot: a Stefaq, Stejarul és a Transilvania. Az ajánlatok között óriási különbségek vannak, mert míg az egyik 2 millió 700.000 leles ajánlatot tett, a másik 4 és fél millió leieré hajlandó megvenni a hatszázholdas erdőt. A Státus még nem döntött az ügyben.

Szakember

— Nahát, nem akar ez a kulcs fordulni...
— Ha megengedi, majd én...

Gyomorégés,

gyomor, bél, máj, epegörscök, ideges gyomor bajok, ideges állapotok, álmatlanság, szédülés, emésztési zavarokkal járó fejfájás, hányinger-nél a világhírű amerikai „Gastro D“-vel elért eredményeit a bécsi „Rockefeller“ intézetben (Childis Spital) végzett hosszú kísérletek után a „Wiener Medizinische Wochenschrift“ hosszú cikkben méltatja.

Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135.— lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

— Az Aradon élő külföldi állampolgárok figyelmébe! Az aradi állambiztonsági hivatal közli, hogy a város és a megye területén tartózkodó nemromán állampolgárok ellenőrzése szeptember hó elsejével ujrá megkezdődik. Ezzel kapcsolatosan hozzák az érdekeltek tudomására, hogy mindazok a nemromán állampolgárok, akik az aradi állambiztonsági hivataltól „Adaverintát“ nyertek, ennek az okmányának az érvénye automatikus módon ez év október hó 1-ig meghosszabbítást nyert.

— Öngyilkosság Aradmegyében. A Semlacszemlaci csendőrség telefonon jelentette a helyi ügyészségnek, hogy a faluban öngyilkosság történt. Schilling János 69 éves gazdálkodó szobájába zárkozva felakasztotta magát. A szomszédok csak másnap bukkantak kihült holttestére. A csendőrségi nyomozás megállapítása szerint Schilling János betegsége és anyagi gondjai miatt dobta el magát a megunt életet. Miután megállapították, hogy bűntény nem történt, az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Titokzatos női holttestet vetett ki a folyó Paulis-Páloson. Az aradmegyei Paulis-Pálos községbeli csendőrség ma délelőtt telefonon jelentette az aradi ügyészségnek, hogy a Mures-Maros 55-60 körüli közepetermetű, parasztruhába öltözött asszony holttestét sodorta a partra. Az asszonyon erőszak nyomai nem láthatók és ezért arra következtetnek, hogy az ismeretlen asszony öngyilkosságot követett el. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— Elfogott betörők. Az aradi rendőrség detektívjei az éjszaka folyamán két ismert betörőt állítottak elő a központi rendőrségre, miután beigazolódott róluk, hogy ők törtek be Muscan Dimitrie aradi lakos Lae Barna uccai lakásába, ahonnan több ezer lei értékű holmit vittek magukkal. A tettesek neveit a nyomozás érdekében egyelőre nem közlik a nyilvánossággal.

— Székrekedésben szenvedőknél reggelként egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz a belek eldugulását gyorsan megszünteti, a gyomor működését előmozdítja, az anyagcserét megélikeníti, a vért frissíti, az idegeket megnyugtatója, s így kellemes közérzetet és fokozott munkakedvet teremt. Az orvosok ajánlják.

— Nagymennyiségű nőcipőt szállít Csehszlovákia Angliának. Prágából jelentik: Csehszlovákia nagymennyiségű nőcipőt szállít Angliának. Az idei év első felében 183.780 fontsterling értékben exportált cipőt a szigetországba. Hatalmas cipőkivitelével Anglia első cipőimportőr állama lett és messze elhagyta Svájcot, amely cipőexportiával Angliában a multban vezetett.

Értesítés!

Mindazok tudomására hozzuk, akiket az aradi villanygyár hálózatal látnak el árammal, hogy 1937. augusztus 29-én, vasárnap 9 és 15 óra között, központi munkálatok folytán az áramszolgáltatás szünetelni fog.

Tehát fenti időben az áramszolgáltatás szünetelni fog egész Arad területén, valamint a következő községekben: Aradul-Nou, Muráşel, Sannicolaul-Mic, Pecica, Rovine, Şeitin, Curtici, Páncota, Gaşa, Şiria, Covasint, Cuvin, Ghioroc, Minis, Paulis, Radna, Lipova.

SOCIETATEA ANONIMĂ DE ELECTRICITATE ARAD.

— ZÜRICH ZARLAT. Páris 16.34 és háromnyolcad, London 21.70 és háromnegyed, Newyork 4.35 és háromnyolcad, Milánó 22.92 és fél, Amszterdam 240.27 és fél, Berlin 175.07 és fél, Prága 15.18 és fél, Varsó 82.30, Belgrád 10.00, Bucaresti 3.25.

— Előntött a víz egy vasútvonalat. Bucarestből jelentik: A Balti-ungheuti vasútvonalat a nagy esőzések következtében előntötte a víz. A töltés annyira megrongálódott, hogy a forgalmat be kellett szüntetni.

Az új évad táncai: a Swing és a Trocadero

A nemzetközi táncosok erősen készülnek az új évadra: tanulják a most következő szezon új táncait, a Swinget és a Trocadero, hogy újonnan szerzett ismereteiket továbbadhassák tanítványaiknak. A két táncot, mint az új évad uralkodó táncplanettáját, a prágai nemzetközi táncoskongresszus jelölte ki. A Swing bizonyos méretekig a foxtrottához hasonlított, a Trocadero sokkal temperamentusabb s egyes lépéseket az annakidején nagyszerű rumbából vett át. A két táncon kívül további öt-hat tánc szerzett szalon- és teremképeséget, táncolni azonban ezeket alig fogják. A tánciskolák növendékeinek, de az egész táncoló közönségnek is elég két új tánc egy szezonban. A két vezető táncot, a Swinget és a Trocadero, vasárnap este mutatják be a táncosok és szeptember közepén már a nagyközönség is biztosan swingel majd és trocaderoz.

Hordóhiány miatt

szület előtt aradi pincékből kimértünk nagyobb tétel olesó bort

Asztali . . . . . 8.— lei
Maderati rizling 12.— lei
az adót is beleértve

öt litertől felfelé közvetlen a pincéből

Fenti árak csupán a pincében érvényesek.
A pince nyitva van délután 6—7 óráig

Minorták Borgazdasága Arad

— Futballpályára érvényes belépőjegyeket hamisítottak Bucarestben. Bucarestből jelentik: A hatóságok ma letartóztattak egy Calugaru Gh. nevű férfit, akiről megállapították, hogy több árszával együtt futballpályára érvényes belépőjegyeket hamisított.

— A Magyar Színház tagja lett egy fiatal magyar mánás. Budapestről jelentik: A Magyar Színház leszerződött tagjai sorába a fiatal gróf Haller Lászlót, aki nemrég végezte a színiakadémiát.

— Modernizálódik az egyiptomi mezőgazdaság. Az angol politikai fennhatóság alól bizonyos tekintetben felszabadult Egyiptom hatalmas lépésekkel halad mezőgazdasági életének modernizálódása felé. Ezt bizonyítja, hogy a múltban még többézer éves ősi módszerekkel termelő egyiptomi mezőgazdaság most háromezer vagon műtrágya behozatalát bonyolítja le.

— Dr. Wiesel belgyógyász külföldi tanulmányutjáról hazaérkezett, ismét rendel délután 3—5-ig. Szeptember 1-től Röntgen-vizsgálatok délelőtt 9—10-ig is. Telefon: 12—93.

— Vajvilágverseny a nemzetközi tejkongresszuson. Berlinből jelentik: A most folyó nemzetközi tejkongresszust, amelyen — mint megírtuk — 52 állam vesz részt. Hitler kancellár és Berlin város főpolgármestere üdvözlőküldetettel keresték fel. A Kroll-operában megtartott példátlanul látogatott tejkongresszus kimondta, hogy nemzetközi vajversenyt rendez, amelyen jutalomban részesítik azt az államot, amely a legtartósabb konzervált vajat állítja elő. A miss vajkészítményeket szintén díjazni fogják.

— MA az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

ROZSNYAL, Piata Avram Iancu.

FÖLDES, Str. Eminescu.

KÁRPÁTI, Boulevardul Regele Ferdinand.

LEGUJABB SPORT

Felfüggesztette az UFSR a vasárnapra kitűzött A-divíziós mérkőzéseket

Kedménnyel jár a nemzeti bajnokság A-csoportbeli csapatoknak fellebbezése
Elmarad az AMEFA—Phönix és a Gloria—Juventus vasárnapi mérkőzése

Bucurestiből jelentik: Plagino, az UFSR elnöke szordán elrendelte, hogy a vasárnapra, augusztus 29-re kitűzött nemzeti bajnokság A-csoportjának kitűzött mérkőzéseit halasszák el az utóbbi intézkedésig. Egyben pedig intézkedett, hogy vasárnap a Carol kupa döntő mérkőzését játszzák le a fővárosban. A döntőmérkőzés során a déli és nyugati ligák kerülnék össze egymással. A mérkőzés a jugoszláv válogatott elleni meccs szempontjából nagy fontossággal bír, mivel itt szemelk ki az országos válogatottakat. A kupadöntő mérkőzése előtt a CAO—Victoria játszik barátságos mérkőzést egymással. A két csapatot is azért rendelték a fővárosba, hogy játékosaik közül kiválaszthassák azokat, akik alkalmasak az országos válogatottba.

Az UFSR elnökének intézkedése sportkörökben bizonyára hatalmas meglepetést vált ki, mivel a vasárnapra kisorsolt A ligás nemzeti bajnoki mérkőzések elhalasztása arra enged következtetni, hogy a szövetség helyt ad az A-divíziós egyesületek fellebbezésének, amelyet a bajnoki rendszer jelenlegi, sok vitát előidéző, mostani formájának megváltoztatása érdekében nyújtottak be és egyben kérték a régi, jól bevált rendszer visszaállítását.

A fenti rendelkezés alapján természetesen elmarad a vasárnapra Aradra kisorsolt AMEFA—Phönix és a Bucurestiben lejátszásra kitűzött Gloria—Juventus mérkőzés.

Szerdai lapszámunkban megírtuk, hogy csütörtökön dönt a szövetség az A-divíziós egyesületek fellebbezése ügyében. Amennyiben a szövetség helyt ad a nemzeti bajnokság A-csoportjában szereplő egyesületek óvásának és visszaállítja a régi rendszert, úgy nyomban utasítják a C. C. N.-t az új sorsolás megjelítésére és lehetséges, hogy erről körtáviratban értesítik az érdekelt egyesületeket és utasítják, hogy augusztus 29-én vasárnap az új sorsolás alapján játszzák le a nemzeti bajnokság első fordulóját. Amennyiben azonban a szövetség nem fogadja el az óvást, az úgy az országos testnevelési tanács elé kerül.

A CFR is engedélyezte az utazási kedvezményt a budapesti őszi vásár látogatói részére

Budapestről jelenti tudósítónk: Összesen tíz állam, közöttük Románia államvasútjainak igazgatósága is nagyjelentőségű utazási kedvezményeket engedélyezett mindazok részére, akik a szeptember 2-től 20-ig nyitva lévő budapesti lakberendezési őszi vásárt és országos kézművesipari kiállítást meg akarják tekinteni. A CFR a visszautazásnál 50 százalék kedvezményt engedélyezett a személy- és gyorsvonatok I. H. és III. osztályaira. Rapidvonatoknál Budapest felé a „helyjegyek” is megfizetendők, visszafelé azonban ez alól mentesítve vannak az utasok. Ismeretes, hogy a magyar vasúton és hajókon úgy az oda-, mint a visszautazásnál 50—50 százalék az utazási kedvezmény minden kocsiosztályon és ha hozzávesszük azt is, hogy az Őszi Vásár látogatói vizum nélkül

Az Aradi Zsidó hitközség hét osztályú elemi fiú- és leányiskolájában

a beiratások f. évi szeptember 1—3 és 8—10 napjain naponta d. e. 9 órától 12 óráig lesznek. Az első osztályba iratkozók születési és ujjraoltási bizonyítványt hozzanak magukkal.

4448

Az Iskolaszék.

léphetik át a határt és a rendes vízumdij egyharmad árért Budapestén utólag szerezhetik meg a vizumot, világos, hogy az érdeklődők egész rendkívüli és a lehető legelőnyösebb utazási kedvezményhez jutottak most.

Az utazási kedvezmények a magyar vonalokon már életbe léptek és szeptember 30-ig maradnak érvényben, a CFR-vonalakon a nemzetközi szokásnak megfelelően, a nyitás előtt és a nyitás után 5 nappal kezdődnek, illetve érnek véget. Az összes kedvezményeket biztosító utazási igazolványokat az Európa-utazási iroda és a Wagons-Lits-Cook fióktézetek árúsítják és ilyen igazolványt bárki szerezhethet magának, személyenként 150 leiert.

Elmarad az AMEFA csüförtökre tervezett kertünnepélye

Az AMEFA vigalmi bizottsága valóban nagyszabású előkészületeket tett a csüförtökre tervezett kertünnepély megrendezésére, amelyet a Lidoban tartottak volna meg. A kedvezőtlenre fordult időjárás miatt az AMEFA vezetősége a vigalmi bizottsággal együtt elhatározta, hogy az ünnepély megtartását szeptember hónapra halasztják és ekkor minden körülmények között megrendezik valamelyik aradi bálteremben.

— A Tornaegyesület turista osztálya vasárnap rendezi második Csillag-turáját a Ciciora-Kicsorára, tíz irányból, tíz vezetővel, külön kerékpáros csoporttal. Indulás a vasárnap reggel 4.59 perckor induló villamossal. Vendégeket szívesen látanak. Részvételi díj személyenként 50 lei, minden résztvevő emlékszállagot kap. Visszajövetben iparvasúton végig a Cladova völgybe érkezik a kiránduló csoport a villamos állomásra, Aradra érkezés este 9 órakor. Részletes felvilágosítások és iver a Foto Central, a Kelly-Vészi üzletekben és az egyesületi helyiségben. Szeptember 5—6 és 7-én háromnapos túra Bihar-Bihar legszebb részeire. Indulás 4-én szombat este 9 órakor teherautón, visszaérkezés kedd éjjel 12 órakor. Kötött létszám. Részvételi díj szállással együtt 265 lei. Vendégek is résztvehetnek. Sorrendi jelentkezés és felvilágosítás fenti helyeken.

— Áldott állapotban levő nők, ifjú anyák és többgyermekes asszonyok a régebbi enyhe, természetes „Ferenc József” keserítvizek már mérsékelt adagokban való használata által is igen könnyű és híg ürülést, ugyszintén rendes gyomor-és bélműködést érnek el. Az orvosok ajánlják.

— Folytatják Braziliában a kávépusztítást. Rio de Janeiróból jelentik: Julius hó folyamán 2 millió 197.000 zsák kávé semmisítették meg. Ezzel a mennyiséggel az utóbbi év folyamán megsemmisített kávékontingens 49 millió 678.000 zsákot tesz ki. A megsemmisítés oka, mint világsszerte közismert, a kávé olcsóbbodásának megakadályozását szolgálja. Statisztikai kimutatások szerint jelenleg a világ kávékészlete 7 millió 627.000 zsák.

— Közös ipari platform Olaszország és Ausztria között. Olaszország és Ausztria között gazdasági tárgyalások folytak le egyes iparágak termelési kapacitásának a két állam közötti összehangolása érdekében. Ezeknek a tárgyalásoknak eredményeképpen Ausztria a megsemmisített olasz érdekeltségek javára lemondott nitrogéntermeléséről. Az akció folyik.

II. Sziklay Gizi

táncosnő szeptember hó 2-án, csütörtök este 9 órai kezdettel kezdők és szeptember hó 5-én, vasárnap este haladók részére nyitja meg tánciskoláját a Calea Banatului 8-10. alatti új tánctermében.

Operák- és diák-kolonok. Magánórák és magán-kolonok tanítása a mondain-táncok legújabb változataiból. Figyelem: Balett, táncgimnasztika, ritmika és művész-táncok tanítása egyénileg és csoportokban. — Beiratkozás és felvilágosítás szeptember 1-ig STRADA EMINESCU 32. SZÁM ALATT, SZEPTEMBER 1-TŐL AZ ISKOLA HELYSÉGÉBEN.

KÖZGAZDASÁG

Tovább fogják emelni Aradon a husárákat?

Ismeretes, hogy az aradi városi hatóságok a napokban új maximális husárákat állapítottak meg. Az új husárák bár különkénti egy leles emelést hoztak, nem elégitették ki a husárpárosokat. Az aradi husárpáros szindikátus részéről szerdán délelőtt Tomits Pál elnök, Czomor Péter vezetőségi tag és Priban Ioan titkár Tatu Ioan alpolgármesterhez fordultak panaszukkal. Elmondották, hogy az egy leles emelés nem felel meg az élőállat mai magas árának. A jelenlegi maximálás olyan nagyarányú veszteségeket jelent a husárpárosokra nézve, hogy amennyiben sürgősen nem kapnak orvoslást, az aradi husárpárosok kénytelenek beszüntetni a vágást. Tatu alpolgármester megértéssel fogadta a kiüldöttséget, amellyel abban állapodott meg, hogy a pénteki piacnapon a város bizottságot delegál a kérdés megvizsgálására. Tanulmányozni fogják a sertés- és marhárákat, próbavágást eszközölnek és ismét vizsgálat tárgyává teszik a husárák megállapítását.

Megkezdte a beiratásokat a bucarestii malom- és kenyéripári iskola

Bucurestiből jelentik: A közoktatásiügyi miniszterium által felállított nemzeti malom- és kenyéripári iskola (Bucuresti, Str. Câmpineanu 44.) megkezdte a beiratásokat. Négy középfokú iskolai osztály, vagy ipariskola, illetve mezőgazdasági iskola végzett növendékeit veszik fel az intézetbe, amelynek négy éves a tanfolyama. A tanfolyam elvégzése után technikai érettségi diplomát kapnak a növendékek, akik diplomájuk alapján malomvezetésre, sütődék és katonai pékségek vezetésére nyernek képe-
sítést. Liceumok és felsőipariskolák, valamint felső mezőgazdasági iskolák végzettjei az iskola második osztályába iratkozhatnak be, tehát egy évet nyernek. Beirattási díj négyezer lel.

Nem az ecetre, hanem a borra vetik ki az ecet új illetékét

A hivatalos lap e hó 24-én megjelent 194-ik számában került leközlésre a borecet ügyében életbe léptetett új adózási rendszer. Eszerint a jövőben nem az ecet után, hanem a feldolgozásra kerülő bor után szedi az állam az illetéket. Minden liter ilyen bor után 26 banit tesz ki ez a fix taxa. Az ecet új megadóztatása ügyében minisztertanácsi napló is intézkedik, amely szerint e hó 25-től kezdődőleg az ecet háromszázalékos régi adóját a borra hárítják és a forgalmiadót is az ecet formájában forgalomba hozott borra vetik ki. A minisztertanácsi napló határozatának harmadik pontja szerint e hó 24-én este valamennyi az országban működő ecetgyár anyagraktáráról jegyzőkönyveket vesznek fel a 26 bainis taxa kirovása céljából.

5000 vagon másodosztályú búzát importál tőlünk Németország

Bucurestiből jelentik: Megindultak a tárgyalások abban az irányban, hogy Németországgal nagyobbarányú gabonauzlet kerüjön a közeljövőben lebonyolításra. Németország ötezer vagon másodosztályú búzát akar tőlünk importálni ipari gépek, gyógyszerek és különféle nyersanyagok ellenében. A kormány részéről Lobontiu Emil küldték ki Berlinbe, ahol a román kiküldött a németországi gazdasági miniszteriummal folytat az ügyben beható tanácskozásokat. Az így létrejövő megállapodásnak részünkről való elfogadása a legfőbb gazdasági tanács határozatától függ.

= Órlási kapacitással működik Angliában a hadiipar. Hivatalos statisztikai kimutatások szerint Anglia ipara az idei esztendő második negyedében nyolcvankétezer tonna rézot dolgozott fel, szemben az első évnegyedi mennyiséggel, amely tízezer tonnával kevesebb volt. Az órlási rézmennyiségek feldolgozásának híre az angol nehézipar nagyarányú foglalkoztatottságát igazolja.

Ez a TESTSULY

veszélyezi és elcsunytja Önt

120 Kg.

A túlságos kövérség állandó keserűség okozója. Terjedelmes pocakja groteszkül teszi megjelenését. Állandóan ki van téve barátai tréfáinak. Azonban minden jelentéktelen epizód, azon súlyos nehézségek mellett, amelyeket a kövérség a mindennapi életben okoz Önnek. Ma még megemlítjük, hogy a kövérségre való hajlamosság nemcsak veszélyeztet, hanem veszélyes is. Belátja, hogy legelőrendűbb érdeke ettől a kellemtelen teherrel megszabadulni.

Mindennek dacára bizonyos soványító-módszerek nem ajánlatosak. Kerülnie kell a legyengítő étrendet, amely kifárasztja a fizikai ellenálló képességét. Ugyancsak kerülnie kell a túlságosan energikus eljárásoktól, amelyek átalakítják a zsíradékot és magukat a szöveteket is megfőmadják. A kövérségre való hajlamosságot természetes eszközökkel kell kezelni, amelyek támogatják a szervezetet a felesleges zsíradék kiválasztásában és eltávolításában, és amelyek megakadályozzák ezek felhalmozódását.

Az Urodonal egyszerűen megfelel ennek a célnek mert nemcsak oxidálja a felesleges zsíradékot, hanem fokozza az anyagcsere-folyamatot és így megakadályozza a zsíradékfejlődést. Vesse elő magát ezen terapeutikus folyamatnak és tapasztalni fogja, hogy fokozatosan visszakapja egykori elegáns megjelenését és mozgékonyágát.

E. Faivre profesor a Pottiers-i, belgyógyászati klinika hírneves egyetemi tanára a következőképpen magyarázza meg az Urodonal működését: A kövérségre való hajlamosság eseteiben kitűnő eredményeket ad az Urodonal. A nitrogén tartalma anyagok eltávolításával megakadályozza a vértelítést és vérpangást, küzd a hasi vérbőség és a máj huzamosabb vérpangása ellen. Oxidálja és elégeti a szervezet túlterhelő és ártató zsíradékot.

URODONAL

megakadályozza az időelőtti megöregedést

A tarsadalombiztosító-intézet orvosi kara in rendel URODONAL-t.

KAPHATÓ: GYÓGYSZERTÁRAKBAN és DROGÉRIÁKBAN

CHATÉLAIN KÉSZÍTMÉNY — MEGBIZHATÓ MARKA

Javaslatot dolgoz ki a bucarestii iparkamara a tüzfap probléma megoldása érdekében

Ismeretes, hogy a bucarestii kereskedelmi és iparkamara milyen nagyfontosságú szerepet tölt be az ország kereskedelmi és ipari életének irányítása tekintetében. Évről-évre születnek törvények és miniszteri rendelkezések, amelyek a bucarestii kereskedelmi és iparkamara irodájából kerültek ki és amelyek mindenkor a hazai gazdasági élet javára és a konszolidáció megerősödésére szolgálnak. Ország-

szerte megnyugvást keltett tehát a hír, amely szerint a bucarestii kereskedelmi és iparkamara célul tűzte ki, hogy az egyre súlyosabbá váló tüzfap-kérdésben elaborátumot dolgozzon ki, amely javaslatokat fog tenni a kormánynak a súlyos probléma megoldására. A bucarestii kereskedelmi és iparkamara tüzfap-javaslatát közeljövőben nyilvánosságra kerül, amikor is azt a magunk részéről is ismertetni fogjuk.

A hirdetések és reklámok túlzásai ellen foglalt állást a nemzetközi kereskedelmi kódex

Berlini jelentés szerint most tette közzé a nemzetközi kereskedelmi kamara az új nemzetközi kereskedelmi kódexet, amelyet a nemrég megtartott berlini nemzetközi kongresszus szavazott meg. A nemzetközi kereskedelmi kódex legfontosabb célkitűzése

a hiteléletnek és a bizalomnak helyreállítása a világkereskedelemben.

Ami a részletkérdéseket illeti, legfontosabb állásfoglalása a nemzetközi kereskedelmi kódexnek a különböző hirdetések és reklámok ügyében történt. A nemzetközi kereskedelmi kódex igen szigorú álláspontot foglal el az egyes cégek által reklámközleményekben történt hamis beállításokkal szemben.

Szigorúan megtiltja, hogy a reklámcélokat szolgáló közleményekben egyes népek vagy államok vallási, nemzeti, vagy hagyományos érzelmét megsértse.

Ugyancsak szigorúan bírálja el, hogyha egyes cégek a fogyasztók közönségét az áru minősége, ára, vagy előállítás helye felől megtévesztik. Eltiltja a nemzetközi kereskedelmi kódex olyan hirdetések közzétételét, amelyek egy másik cég érdekeit sértik. Elítéli a túlzásokat is, így például azt, hogy bizonyos gyógyárkat úgy tüntessenek fel, hogy azok minden betegségen segítenek. Előírja a kódex, hogy tartózkodjanak a hirdetési vállalatok asztrológusok, jóvendőmondók és más sarlatánok hirdetéseinek közzétételétől is.

A kódex nemzetközi tanács létesítését is előírja.

Ez a tanács minden panaszt kivizsgál és felügyeletet gyakorol a nemzetközi kereskedelem zavartalan egyensúlyának érdekében.

A kereskedelmi kódexnek a hirdetésekre vonatkozó állásfoglalását teljes egészében magáévá tette a Párisban nemrég megtartott hirdetési világkongresszus, amelynek határozata értelmében figyelmeztették a világ valamennyi hirdetési vállalatát ezeknek a világviszonylatban elfogadott alapelveknek figyelembe vételére.

= Elkészült az új román-holland külkereskedelmi megállapodás. A napokban a kereskedelmi és iparügyi miniszteriumnál perferuáltak a román-holland kereskedelmi szerződés fontosabb eleveit, amelyek új irányt szabnak a két állam közötti kereskedelmi összeköttetés kimélyítése ügyének. Hollandia nagymennyiségű búzát importál tőlünk, aminek ellenértéképpen részben szabad devizát ad, részben árut importál. A mostani kereskedelmi megállapodás rövidebb időre szól, mert december 31-én lép hatályba a hosszabb időre szóló új román-holland kereskedelmi szerződés.

= Megnyílt a telavivi kikötő. A Havas ügynökség jelenti, hogy kedden nyitották meg a telavivi kikötőt mindennemű áruszállítások számára. Személyszállítások tekintetében szeptember közepétől kezdődőleg nyílik meg a telavivi kikötő.

Kifogásokat emelt a nemzeti bank tulzott bürokráciája és a tudóvész-bélyeg anomáliái ellen a galati iparkamara

Galatiból jelentik: Az itteni iparkamara most tartotta meg évi közgyűlését, amelyen élesen állástfoglalt a Nemzeti Bankban uralkodó bürokrata szellem ellen. Sulyosan hátráltatja ez a bürokrata szellem az ország külkereskedelmét és igen nagy károkat okoz úgy exportőrjeinknek, mint importőrjeinknek.

Valósággal megbénítják a gazdasági életet külkereskedelmi szerződéseink és az azokkal kapcsolatos bonyodalmas eljárások, valamint a deviza- és más rendeletek ismételt megszigorításai. Megállapították, hogy az állam igen sok nyersanyagot szabadított ugyan fel a kontingentálás alól, de a különböző formalítások ennek ellenére is olyan káros hatással vannak a kereskedelmi forgalomra, hogy alig vehetők észre ezek a könnyítések. Hozzájárul ehhez az a számos módosítás, amelyekben az egyes országokkal kötött kereskedelmi szerződéseink ismételtelen keresztülmennek. Óriási összegeket immobilizál a Banca Națională rendszere, amellyel állandó nehézségeket okoz a kliringforgalom késedelmes lebonyolításával. Egyetlen orvosága a sok hibának és anomáliának a devizakereskedelem szabadabb tétele, vagy legalább az, hogy

a Nemzeti Bank ne ragaszkodjék a devizakereskedelem lebonyolításának monopoliúmahoz, hanem bizza azt rá a magánbankokra.

Szavátették a galati-i Kereskedelmi és Iparkamara közgyűlésén a heti kétféle új tudóvész-bélyeg ügyét is. Többen szóltak hozzá a kérdéshez és igen éles hangon kifogásolták, hogy az állam a tudóvész-bélyegekből befolyó óriási összegeket a különböző állami intézmények, monopolvizualok, prefekturák és primáriák alkalmazottainak orvosi kezelésére használja fel, holott ezeket az illetékeket az ország kereskedelmi és iparostársadalma viseli.

Elismerik a tudóvész elleni országos akció óriási fontosságát és hasznosságát, de nem tartják helyesnek, hogy az adófizető közönség pénzének csak a közalkalmazottak lássák hasznát.

Nem importálhatunk többé ócskavasat Görögországból

Általános elégedetlenséget keltett az érdekelt hazai ipari körökben, hogy a görög kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben azzal az indoklással, hogy belföldi használatra van szüksége az országnak minden ócskavasra, megtiltotta az ócskavasnak Romániába irányuló kivitelét. Az elégedetlenséget fokozza, hogy az indok egyáltalában nem állja meg a helyét, mert Görögország nem rendelkezik kohókkal, amelyekben az ócskavasat feldolgozhassa, tehát belföldi iparának nincs szüksége az ócskavasra. A rendelkezés való oka az, hogy Görögországnak országunkkal kliringmegállapodása van, míg az ócskavas-exportot szabad devizák ellenében kívánja lebonyolítani.

CARMEN-SYLVA (MOVILA)

Grand Hotel Movila és Hotelul Băilor

Nyitva június 1-től szeptember 30-ig.

Komfortos szobák, folyóvízzel, pensioval vagy anélkül.

Meleg iszapfürdő kurák 3.800 leitől

beleértve a teljes pensiot, orvosi vizsgálatlalt, fürdővel és összes taxákkal.

Prospektusok és ingyenes információk, szobarendelések eszközölhetők az „Europa” Organizatia Română de Turism összes ügynökségénél, valamint a szállodák igazgatóságainál. Interurban telefon: 20. Carmen-Sylva.

Az egyik felszólalónak az volt az álláspontja, hogy a tudóvész-bélyegekből befolyó pénzeknek még a fenti keretben is alig 30 százaléka kerül a betegség elleni tényleges küzdelem érdekében felhasználásra, mert 70 százalék a különböző felügyelőségek és más hivatalok felállításának költségeire megy. Ilyen értelemben memorandumot is szövegeztek, amelyet sürgősen eljuttatnak az illetékes helyekre.

Horribilis költségek nehezítik a gabonaexportot a galatii kikötőben

A nemzeti bank külön szakértőjének este nyolc óra után 15.000 leies pótdíj jár

A galati-i gabonaexportőrök panaszojlik, hogy egyetlen áruszállító hajó sem hagyhatja el a kikötőt, amíg a Nemzeti Bank árszabályozó bizottsága a megfelelő vizsgálat eszközése után engedélyt nem ad a hajó indulására. Ez az eljárás sulyos költséggel jár az exportőrökre nézve, mert a bizottság tagjainak napiját kell fizetni. Egymagában ez még nem volna nagy baj, azonban a Nemzeti Bank nem elégszik meg ennek a bizottságnak árvizsgálati működésével, hanem egy külön megbízottját is kiküldi, ugyanennek a kontrolnak elvégzésére. Minden olyan esetben, amikor a hajó

= TOJÁS- ÉS GYÜMÖLCSRAZZIA AZ ARADI PIACON. Lust Ferenc dr. hatósági főorvos, nagyszabású egészségügyi razzált rendezett az aradi élelmiszerpiacokon. Az ellenőrző szemle során nagymennyiségű egészségtelen, romlott gyümölcsöt semmisített meg a hatósági orvos. Kihágási jegyzőkönyvet vett fel több piaci tojásárus ellen is, akik nem tartották be a város rendeletét és az áruba bocsátott tojást nem látták el cégjelzésükkel. A lebélyegzetlen tojások között nagyon sok romlott is volt és ezért a lebélyegzetlen tojás-készleteket elkobozták. A tojásrazziaikat a jövőben még nagyobb szigorral végzik

= Ötszáz hektár szőlőt tönkrevet a jég. Bucurestiből jelentik: Putnamegyében nagy vihar volt. A jég ötszáz hektár szőlőt tett tönkre.

megvizsgálása este 8 óra után végződik, ennek a bizottságnak pótdíj címén 15 ezer leit tartozik fizetni minden hajórakomány után az exportőr. Természetes, hogy a vizsgálat sohasem végződik be este 8 óra előtt. A vizsgálatok sorozata folytán előállott idővesztéség további károkat okoz az exportőröknek, amely átlag minden hajórakománynál 10 ezer leire tehető. A galati-i exportőröket annyira elkeseríti ez a tarthatatlan állapot, hogy azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy ha nem orvosolják a legrövidebben ezt az anomáliát, nem küldenek többé a galati-i kikötőbe hajót.

SPORT KÖZLÖNY

Törölték a törpebajnokságból a Gloria, AMEFA és CAA második csapatait

— A disztrikt veszélyeztetve látta a bajnokság komolyságát —

A törpebajnokság küzdelmei a befejezéshez közelednek és tudvalevően a bajnoki küzdelmekben a Gloria, AMEFA és CAA második csapatai is résztvettek Intelegerea, USA, illetve Juventus elnevezés alatt. A küzdelem a vezető AMEFA és Gloria között rendkívül kieleződött és miután attól tartottak, hogy a két csapat második garnitúrája gólarányjavítási célokat fog szolgálni a „nagy-csapat” számára, a három egyesület második csapatait törölték a bajnokságból az eddig elért eredményeikkel együtt. Az eddigi tizenkettes létszám ilyenformán kilencre apadt le és a sorrend most a következő:

1. Gloria	7	5	1	1	12	4	11
2. AMEFA	7	4	2	1	17	6	10
3. Unirea	7	3	3	1	13	12	9
4. SGA	7	1	5	1	13	11	7

5. Transilvânia	6	2	2	2	8	8	6
6. Hakoah	7	2	2	3	8	9	6
7. Tricolor	7	1	4	2	13	14	6
8. Olimpia	7	2	—	5	8	21	4
9. CAA	5	—	1	4	4	11	1

A törpebajnokságban a megfogyatkozott létszám következtében a hátralevő mérkőzések is megfogyatkoztak és mindössze hat meccs kerül még lebonyolításra. Ezek a következők: CAA—Unirea, CAA—Gloria, Tricolor—CAA, AMEFA—Transilvânia, Olimpia—Hakoah, SGA—Transilvânia. A disztrikt eljárását a magunk részéről helyeseljük, azonban már a bajnokság megkezdésekor nem lett volna szabad megengedni, hogy — ha idegen elnevezés alatt is — több csapattal szerepeljen egy-egy egyesület a bajnokságban.

Kisorsolták a C-liga-bajnokságot

Timisoara—Temesvár. A C)-liga bajnokságot a legutóbbi liga-ülésen kisorsolták és a küzdelmek már vasárnap megkezdődnek. A részletes sorsolást alább adjuk:

Augusztus 29.: Electrica—Metalosport, SSMR—Olimpia, Mica—Banatul.

Szeptember 5.: Progresul—Olimpia, SSMR—CSML, Minerul—Electrica.

Szeptember 12.: Progresul—SSMR, CSML—Electrica, Mica—Metalosport, Minerul—Banatul.

Szeptember 19.: Banatul—Olimpia, Metalosport—SSMR, Minerul—Mica.

Október 3.: Electrica—SSMR, CSML—Mica, Olimpia—Minerul, Metalosport—Progresul.

Október 10.: Banatul—SSMR, Olimpia—Electrica, Metalosport—CSML, Mica—Progresul.

Október 17.: CSML—Minerul, SSMR—Mica, Electrica—Progresul, Metalosport—Banatul.

Október 24.: Progresul—CSML, SSMR—Minerul, Mica—Electrica.

Október 31.: Electrica—Banatul, Minerul—Metalosport.

November 7.: Progresul—Minerul, CSML—Olimpia.

November 14.: Banatul—CSML, Olimpia Metalosport.

O itt a jugoszlávok elleni csapat! A szeptember 5-iki belgrádi mérkőzésre egyelőre csak keretet jelöltek ki, de beavatott helyen úgy tudják, hogy a csapat a következő lesz: Pavlovici (Ripensia)—Bürger Ripensia), Felcan I. (Victoria)—Vintila (Rapid), Juhász (CAO), Raffinszky (Rapid)—Bindea (Ripensia), Schwarz (Ripensia), Barátky (Rapid), Bodola (Venus), Dobay (Ripensia).

O CAA kakasok—Furnrosok a CAA-pályán. Szombaton este fél 7 órai kezdettel rendkívül érdekes mérkőzés kerül lebonyolításra a CAA-sporttelepén: a CAA kitünő kakasai a nagy játékerőt képviselő furnirosok alkalmi együttesével meccselnek. A mérkőzés iránt máris igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Féláru utazás Budapestre

Oda aug. 25—szept. 10. Vissza aug. 30—szept. 16. Utólagos 2.50 pengős vizummal.

Igazolványok:

„EUROPA” menetjegyirodában (Sándor könyvkereskedés)

A Gloria hölgyei vezetnek a Caracostea-kupa zónadöntőjében

Gloria—CAA 2:0.

A Caracostea-teniszkupa kerületi döntőjébe két aradi hölgycsapat: a Gloria és a CAA került és szerdán délután bonyolították le a Gloria pályáin az első két egyes-mérkőzést. A CAA a beteg Rödler nélkül volt kénytelen kiállni és az első napi mérkőzések után a Gloria 2:0 arányban vezet. Beszámolónk az első két meccsről a következő:

Crăznic dr.-né (Gloria)—Irgl Izabella (CAA) 6:2, 6:2. Crăznio dr.-né erős, férfias játékkal biztosan győzte le ellenfelét, aki szintén igen szépen játszott.

Dombora (Gloria)—Kelemen Gizi (CAA) 6:8, 6:3, 7:5. Nagyon szép, nivós játék, egyenlő erők igen szép küzdelme. Az első szettben Kelemen 2:4-ről nyeri a szettet, a másodikban viszont Dombora fölényesen győz. A döntő szettben a küzdelem kulminál: 0:1, 1:1, 2:1, 2:2, 3:2, 3:3, 4:3 után Kelemen 4:5-re huz el, de azután három gémet veszít egymásután és a mérkőzést is.

A versenyt csütörtökön délután 5 órakor folytatják a párossal, majd a két eggyessel fejezik be.

Kijelölték a játékvezetőket

A vasárnapi (?) divíziós mérkőzésekre a központi bíróküldő bizottság már ki is jelölte a játékvezetőket. Ezek a következők:

Unirea Tricolor—DUIG, bíró Bruckner (Constanța); AMEFA—Phönix, bíró Stanciu (Cluj—Kolozsvár); Jiul—CAO, bíró Jean Petrescu; Chimnezu-ILSA—FC Rapid, bíró Ionescu Tope; Olimpia—Victoria, bíró Chicin.

Juventus—Gloria, bíró Mureșan; Universitatea—Sportul Studentesc, bíró Olteanu (Oradea—Nagyvárad); Crișana—Venus, bíró dr. Russu; Vulturii Textila—Ripensia, bíró Sebeșan; Dragos Voda—ACFR, bíró Manole Vlahu (Brăila).

A B)-liga nyugati csoportjában Timișoara—Temesváron lebonyolításra kerülő CAMT—CFR Simeria-mérkőzést az aradi Pálffy Gyula vezeti.

Fizessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

APRÓ HIRDETÉSEK.

LEVELEZÉS

„KALAND, miért nem hív! Várja az ALKALOM”. 4439

„KEKRUBA” lithon vagyok. 4446

„Sárka” jeligére levél a tiókkidóban „40 éves”-től.

ALKALMAZÁS

Homokfuvarozót keres Rác építész, Piața Arad-i 2. 4445

LAKÁS

3 szoba, fürdőszoba II emeleti lakás szeptember elsejétől kiadó. Str. Cloșca 7. szám. 4378

Piactéri üzlethelyiség berendezéssel, szép lakással Ghiorocion kiadó. Érdeklődni: Glésinger-cégnél. 4434

Kiadó a főtéren, egy különbejáratu üres szoba, folyó vízzel. Cím a kiadóban. 4449

Emeleti, terepenálló, egy vagy két szobás, előszobás garzonlakás azonnal kiadó, esetleg bútorozva. Piața Imperială Traian 1. 4436

Kiadó két 1-re 2 szoba, esetleg konyhával. Str. Dr. Romul Veliciu 3. 4444

Bérbe vennék

Aradon november, vagy február elsejére modern 6—7 szobás **kertes**

magánházat,

vagy villát, lehetőleg a központban.

Cimeket a kiadóba kérek.

Különbejáratu elegánsan bútorozva, nagy uccai szoba 2 személynek teljes ellátással kiadó Str. Gen. Grișoră-cu 1-a földszint. (Törvényszékhez közel). 4408

Bulv. Reg. Maria 17. szám alatt egy II. emeleti, 6 szobás uccai lakás november 1-re kiadó.

Fűszertizlet berendezéssel, szűkeg esetleg lakással azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

INGATLAN

Eladó 45 hold prima szántóföld országút mentén, Arad mellett. Bővebbet: Frații Burza vaskereskedésében, Arad. 4290

KBÉSEK Vilamos mentén, lapos helyen 8—4 hold szőlő, jó lakással és felszereléssel. Ajánlatok „Kézpénzvevő” jeligére a lap kiadóba. 4437

Jó fekvésű 2 és 1.6 holdas szőlő Músoin, 20 perc az állomástól, teljes kolnaboron-dezéssel és bútorozott lakással eladó. Cím a kiadóban. 4447

VÉTEL, ELADÁS

Egy 8 HP. svéd nyersolajmotor olcsón eladó, Marian Béla, Chișineu-Criș. 4442

HATSCHÉK

INGATLANFORGALMI IRODA
Arad, Bulev. Carol 46. (Lakás ugyanott)
előnyös ajánlatok:
MAGÁNHAZAK:

Főposta közelében 5 szoba hallos, leg teljesebb komfort, 420 öl gyümölcsös, házmesterlakás, tej. alapítvány, kedv. fizetési feltételek, 800.000. — Uj modernebb komforttal, teljes pince, ház mesterlakás, és mosókonyha, 3 szobás, hall, passage, parkett, esslg. rollók, terraszok, ötszáznyolcvanezer. — Adómentes, előző kb. egyező, 550.000. Meștanu ucca közelében 5 szobás alapítvány zett, magasszintes, elő, fürdőszoba, garderober, esslg. rollók, mosókonyha, 500.000. Rendőség közelében új, előzővel körülbelül egyező), 425.000. — Alapítványt villa, elő, fürdőszoba, nyári konyhával, esslg. rollók, 400.000. Erdészeti palota közelében 5 szobás, komfortos, villaszerű, garage, pince, 320 öl kert 400.000. Bulev. Carol táján új alapítványt villa (facade termékekkel, vasbeton szerkezet és tető), 3 szoba, elő, fürdőszoba, mosókonyha, esslg. rollók, szárnyas ajtók, cserépkályhák, elválasztható értékes telek, 350.000. M. Viteaz tér mellett 3 szobás, fürdőszobával, 320.000. Lancu tér mellett 3 szobás, elő, fürdősz., esslg. rollók, parkett, 300.000. Villarajonban új 2 szobás, elő, fürdőszoba, nyári konyha, terras, pince, esslg. rollók 230.000. Külvárosi új masszív 3 szobás, elválasztható saroktelek, cserépkályhák gazd. épületek, 160.000. 4441

Használt villanyha szárító gépet és fürdőkádát megvételre keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Borszivógépet megvételre keresek és ugyanott egy 34 Hl. ászokhordó e adó. Cím a kiadóban. 4448

KÜLÖNFÉLÉK

3000 lei jutalmat

kap az, ki elveszett biciklim nyomára vezet. Bicikli szám: 13452. — Görlöke gyármány. Gyári szám: 1,478,963. A biciklim egy sórpumpa is volt. Cím a kiadóban. 4440

Elveszett nikkell karóra, emlék, megtaláló jutalom ellenében adja át az Uránia-moziban

Haláleset

elutazás, költözéskor kifolyólag veszek készpénzért ocska bútorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matrácot, szőnyeget, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, ma. turapapírt, ócskavasat, padlástólmit, — Vásárolók lakásban és padlásokon heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb Vidékre is megyek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóba vagy lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra házhoz jövök. Gojdu-ucca 5 Stelner Sándor.

Eladó cca 150 köbméter tölgyrönk 30 cm-től és dorong. Cooperativa Forestera, Dezna jud. Arad. 4366

Figyelem!

Alkalmi nagyvásár a

„TEMPO”-ban
Írógép, hálószobák 4500 lejtől, pianók 9000 lejtől, kombinált festett szekrény, bel- és külföldi összekötő szőnyegek, varrógépek, antik fűzők, modern ebédlő. Zálogtárgyak közvetítését a veünk szűkített körben álló timisoarai zálogházba elvállalunk. Megnosszabításokat olcsón eszközölünk. — Zálogtárgyakra előleget nyújtunk. TEMPO bizomány: üzlet, Arad, Fischer Eliz-palota.

Rádióműsor

— Romániai időszámítás —

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 26.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezen, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 16: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Ion Cămărășescu előadása a 8-ik balkáni attikái versenyről. 19.17: Vegyes zene gramofonlemezek. 20.15: Rádiógyetem. Nae Popescu lelkész előadása. 20.35: Szórakoztató számok gramofonlemezek. — 20.55: Constanta Badescu énekszámai. Műsor: Liszt: Dal, Delibes: Coppelia, Proch: Változatok, Joh. Strauss: Keringő. 21.20: A rádió zenekarának hangversenye. Barok- és rokokó-zene. Előadják: Rosl Baumann-Radulescu (ének) és Vasile Jianu (fuvola). 22.30: Sport, hírek. 22.45: A James Kok zenekar szórakoztató hangversenye a „Lafayette”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. — 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Mária, II. Lajos király hitvese. (Felolvasás). 11.45: A kultúra kezdetei. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. — 13.05—14.30: Az I. honvédegyezkedés zenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. Közben kb. 14.15: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. — 14.40—15.15: Ney Tibor hegedül zongorakísérettel. 15.40: Hírek. 16: Árfolyamhírek. 17.15: A háztartásról. Vizvári Mariska előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 18: Az eucharisztia a zene történetében. 18.20: Közvetítés a margitszéki Palatinus-szállóból. 18.45: Miért hallgat az angol. Szerb Antal csevegése. — 19.15: A Berlini Állami Zenevészeti Főiskola énekkara. 20: A füveskönyvtől a növényfiziológiáig. — 20.30: Nagy emberek kedves nótái. 21.40: Hírek. — 22.10: Hanglemek. Liszt-művek. 23: Időjárásjelentés. — 23.05: A rád. szalonzenekara. Utána: Jazz-zenekar.

Budapest II. 18.50—19.15: Jazz-zenekar. 19.30—19.55: A magyar pártorkultúra. 20—21: Hanglemek. Idegen népek zenéje. 21.05—21.30: „Jstenek kertje”.

Bécs. 8.10—9: Könnyű lemezek. 11.50: Parasztné. 14.45: Völker tenor lemezei. 18.40: Stransky szoprán dal. 20.25: Munkautáni dalos, zenés, trefás est L'azból. 21.25: Wichart-népzenei Mandel és Reiser énekesekkel. 23.20—0.30: Táncczene.

Belgrád. 13: Lemezek. 19.20: Dalok. 19.50: Lemezek. 21: Popov Borisz és a rádiózenekar operarészleteket ad elő. 22.30: Népdalok. 23.15: Vendéglői zene. Utána: Táncclemezek.

Deutschlandsender. 7: Lemezek. 7.30: Könnyű zene. 11: Népdalok. 13: Déli zene. 16.15: Lemezek. 17: Szórakoztató zene. 18: Tarka lemezek. — 19: Népdalok. 20: Keringők és indulók. 24—1: Táncclemezek.

Pozsony. 11.10: Magyar hírek. 15.05: Német és magyar hírek. 15.20: Lemezek. 15.50—16: Lemezek. 19: Magyar műsor. 23.20: Magyar hírek. — Utána lemezek.

Milano. 20: Vegyes zene. 22: Donaudí: Sperduti nel buio, 3 felvonásos operett. Opera után táncczene.

PÉNTEK, AUGUSZTUS 27.

București. 6.30: Ritmikus torna, hírek, reggeli hangverseny gramofonlemezen, majd gyógyászati és háztartási tanácsok. — 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállás. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés, tőzsde, bel- és külföldi hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15: Utolsó hírek. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.03: A Stanescu-zenekar szórakoztató zenéje, Titi Botez énekszámával. A műsor második részében különböző népdalok az ország egyes vidékeiről. 20.30: Rádiógyetem. Nicolae Iorga egyetemi tanár előadása. 20.50: Jehudi Menuhin hegedűhangversenye, gramofonlemezek. 21.30: Operaelőadás gramofonlemezek. Puccini: „Tosca”, opera 3 felvonásban, a milanoi Scala kórusával és zenekarával. Vezényel: Sabajno. Az I. felvonás szünetében (22.05—22.20): Könyvszemle. A II. felvonás szünetében (23—23.15): Sport. Hírek. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek. — Késérleti adó (212 m.). 21: Gramofonlemezek. 21.20: Közlemények. 21.30: Gramofonlemezek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemek. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: Időszervi szemle. (Felolvasás). 11.45: Nyári betegségek. (Felolvasás). 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Kiss Lajos és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés. — 14.30: Eugen Stepat és haláljazzenekara. 15.40: Hírek. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: Hogyan született meg a Don Quijote. (Felolvasás). 18: A gyermek és a bor. — 18.30: Baranyi Lili zongorázik. — 19: Szemere Bertalan. 19.30: A Székessővárosi Zenekar hangversenye. — Szünetben kb. 20.15: Sportközlemények. 21: Ascher Oszkár magyar írók műveiből ad elő. 21.35: Cigányzene. Közben kb. 22: A rádió külügyi negyedórása. 22.50: Hírek. 23.15: Beethoven: III. szimfonia (Erioca). 0.10: A rádió szalonzenekara.

Bécs. 8.10—9: Lemezek. 12.05: Beethoven: IX. szimf. (Salzburgból). 13.15: Operalemezek. 14.10: Szórakoztató lemezek. 17: Hírek. Szórakoztató lemezek. 18.30: Temitschka zeneszerző művel. 20.25: Bármely. 23.20: Híres énekesek lemezei. 24—0.30: Híres énekesek lemezei.

Belgrád. 13: Népdalok. 13.45: Nagy rádiózenekar. 18.20: Lemezek. — 19: Népdalok. 19.45: Hauser András hegedül. 21.30: Mokranjac János cselekedik. 23.15—24: Rádiózenekar.

A csütörtöki UFSR-ülés tisztázza a nemzeti bajnokság helyzetét

Az egyesületek vasárnap nem játszanak bajnoki mérkőzést?

A nemzeti bajnokság körüli kavardás még mindig „dul” és az egyesületek mai tárgyalásai sem hoztak végleges döntést. Annyi bizonyosnak látszik, hogy a vasárnapra kijelölt meccsek — amelyekre bírókat is delegáltak — aligha kerülnek lejátszásra, de végleges döntést csak UFSR csütörtöki ülése hoz, amikor is döntenek a régi divíziós egyesületek fellebbezése ügyében. Rendkívül valószínűnek látszik — a közhangulat után ítélve — hogy a régi divíziós egyesületek kívánságait teljesítik és a régi rendszert visszaállítják. Sportkörökben óriási érdeklődéssel tekintenek az UFSR ülése elé.

UJ KÖNYV

Freud Sigmund: **Az ősválami és az én** (Pszichoanalitikus tanulmány.) **Freud: Das Ich und das Es** c. munkája betetőzése és összefoglalása a lélek szexuális fejlődésére és dinamikájára vonatkozó előző elgondolásoknak, amelyek Freud erre vonatkozó előző munkáiban, főleg pedig az 1920-ban napvilágot látott *Jenseits des Lustprinzips*-ben jutottak kifejezésre. Az ősválami és az én-ben Freud a léleknek tisztán pszichológiai tagolását a Jenseits-ben leírt és biológiai mélységig megalapozott ösztönéletre építette fel. Így az ősválami és az én a legvontabb pszichológiai magasságokban sem vesztik el a természettudományos talajt. Freudnak ebből a munkájából indult ki az újabb énsz pszichológia. Nemcsak a pszichoanalitikus, hanem a pszichológus, a pedagógus, az etnologus és a legtöbb szellemtudomány művelője sem dolgozhat az Én analitikusan meghatározott fogalma nélkül, amelynek kristálytiszta képét klasszikus egyszerűséggel tárja fel előttünk Freud munkája. Fordította dr. Hóhós István. Pantheon kiadásában jelent meg, mint a pszichoanalízis többi könyvei. (Bálint Alice: A gyermekszoba pszichológiája 166. Freud: Lélekelemzési tanulmányok, füzve 125. kötet 165. Ferenczi Sándor: Katasztrófák a nemi működés fejlődésében 129. Ferenczi: A pszichoanalízis rövid ismertetése 92. Freud: Önéletrajz 92. Freud: Az ősválami és az én füzve 92. le, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Chuj.

Richard Katz: **Kert a hegyek között.** A világszavargó Richard Katznak legújabb könyve egy kis darab világot ölel körül: a szerző lozarnói házáat és kertjét — állataival és növényeivel, örömeivel és gondjaival, zivatarjaival és változó évszakjaival. De ha a könyv mottoja a Goethe-vers is: „Vonz a világ, az ember utja mégis Végül a boldogító csend felé visz”, — a csend, melyet ábrázol, mégis csak újra az egész világ és az egész élet — s mindenekelőtt — az egész természet. Értelmes, jószágos és főképp bölcs könyv ez, amelynek minden sorából árad a szívhez szóló vidámság, bár a szenvedésről sem hallgat, amely minden földi életnek öröksége. Katz érett tudással, erőteljes nyelven írja le bensőszerű, gazdag életét a nyári pompában virágzó vagy téliessen fehérítő kertben, kutyái közepette, melyek az író leghűbb barátai, Rió, a borzas, de bátor szívű kis sealyham, gyönyөгéd társnője Bamba s kettejük kölykei haláluk után is tovább fognak élni az irodalomban. Valóban mélyen járó s mégis derűs, mindenkép ajánlható könyv, mely az íróknak sok százezerre rugó olvasói táborán, utikönyveinek barátain kívül, még számos új barátot fog szerezni: mindazokat, akik értik és szeretik a természetet. A kitűnő könyv Grill kiadásában, szép kiállításban füzve 139. le, kötet 185. le, minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Chuj. Kérjen Grill szépirodalmi jegyzéket.

Az ARADI KÖZLÖNY regénye

(12.)

Irta:

GISELHERR MUMM

Másnap hajnalban jelentették, hogy Shorney nyomtalanul eltűnt a táborból és vele együtt eltűnt az egyik őszvér is. Órákon keresték, de hiába. Kargan összeráncolt homlokkal jelentette Bogarinnak a kutatás eredményét, majd közölte:

— Az, aki ezen a környéken éjszaka egyedül kóborol, elveszett ember. Hallhatta uram a zsákmányra vadászó farkasok üvöltését... hiába keressük. Mennünk kell, mert mindannyian veszedelemben kerülünk.

Bogarinnak bólintott. Sejtette, mi történt. Shorney önként feláldozta magát, hogy ne akadályozza a gyors menetelést. Jól ismerte barátját.

Két nap múlva a katonai őrszolgát megtalálta Shorney csontjait. És mellette az összeszakított bárányszőr bundát, amely Bogarin Pietro írásait tartalmazta...

És nyolc nap múlva a karaván tagjai átlépték a keletturkesztáni határt... biztonságban voltak... Kargan előtt egy kis karavánszerályban pihentek meg a menekülők, akik két napot töltöttek el itt. Az épület falain orosz mondatokat fedezett fel Bogarin és Kargan elmondta, hogy sok száz volt cári tiszt és más politikai menekült jutott át ezen a környéken a vérbuzuszt szovjet földről. A kétnapi pihenő alatt a további terveket beszélték meg és elhatározták, hogy továbbhaladnak Kinában, Lantsu, Kansu tartomány fővárosa felé.

— Lantsu felé akarok utazni — közölte határozottan Towaroff Vasil, a sanghaji Colman & Co cég képviselője a meglepett kínai fuvarozóval, aki nem tudta megérteni, mit keres az „idegen ördög” éppen azon a környéken, ahol banditák és menekülő katonák teszik életveszélyessé az utazást. Hosszas alkudozás után végre hajlandónak mutatkozott egy ócska Ford-autót rendelkezésre bocsátani, olyan bér mellett, amely magasabb volt, mint az egész autó értéke. Egy öreg kínai szolga kíséretében indult Towaroff Vasil a veszedelmes utra.

VI. FEJEZET.

— Rendben van, Lady Durain, Lantsukba utazunk. Először Tsong Tu-ba megyünk, ahol egy kollegám gondjaira bízom magat. Együtt működünk Batáviában és most egy európai kórház vezetésével bízták meg. Tőle talán valami konkrét felvilágosítást kapunk arról a rejtelmes Rasacoy-ról is.

Krafft-Woncker dr. fejtegette a Royal Mail Line egyik modern kényelemmel berendezett gőzöskének fedélzetén közelebbi terveit Lady Durainnek, akivel még Londonban határozták el, hogy együtt utaznak Kinába.

— Tsong Tu-tól tehát egyedül akar utazni? — kérdezte az asszony.

— Feltétlenül. De csak pár hetet maradok távol Szacsuan tartományban, ahol bizonyos tanulmányokat akarok folytatni. Meg vagyok győződve arról, hogy jó kezekben hagyom magat és ünnepek csillaga lesz az ottani európai kolóniának.

— És mi lesz Rasacoy-al? Lemondott róla? — Mindenesetre fontosabb számomra az or-

vosi tanulmányok folytatása, mint az időmet egy titokzatos szent felkutatásával eltölteni. Ne felejtse el, hogy nemsokára vissza kell mennem Batáviába. Mi lesz azonban magával?

— Sanghaiba megyek, azután Mandzsuriát látogatom meg, de mindenekelőtt felkeresem a férjem sírját Charbinban. Ha betoltem Kinával meglátogatom magát Batáviában és végül visszamegyek Londonba.

— Érdekes, bátor asszony maga, Lady Durain. Sohasem gondol arra, hogy családot alapítson?

— Vajjon jó volnék-e még erre? Talán... valahol a trópusokon, csak ott találok meg a nyugalmat és a lelki békét. Olyan helyen, amelyet még nem fertőzött meg az európai civilizáció, amely még természetes maradt... Ismeri Honolulu-t?

— Nem.

— Látta, ott már nem tudnám jól érezni magam. Honolulu, a csodálatosan szép sziget, a hawaii népdalok, festői bennszülöttek... ma már mind az amerikai üzleti szellem eszközei lettek. Tempó, tempó mindenfelé. Hatalmas szállodák, amerikai menagerek, rideg üzletpaloták... minden ötödik bennszülötnek saját autója van. A sokat megénekelt hawaii bennszülött leány nappal autózik, vagy teniszezik, este azután szalmaszoknyát ölt és néhány gyanútlan idegennek népdalokat énekel, vagy nemzeti táncot ad elő — fejenként két-dolláros felléptidij mellett. Délamerika és Afrika sem a régi... Kína és India mentesült csak részben a civilizáció borzalmas gyönyöreitől.

A hajó egyik utasa haladt el mellettünk és kutató pillantást vetett Lady Durainra, aki hirtelen abbahagyta előadását és az idegen távolodó alakja után tekintett.

— Furcsa ember ez — mondotta az orvosnak. — Napok óta üldöz a tekintetével, bárhol találkozik, a homlokomra mered... szinte különös érzés vesz rajtam erő, ha meglátom.

— Valami ismeretlen hódoló — tréfálkozott az orvos.

— Nem, nem. Egészen más.

— Ugyan, egy agglógeny talán, aki valami szórakozást keres a hosszú tengeri uton.

— Szó sem róla... szinte megrémít a tekintete...

— Megvan. Biztos — Rasacoy öccse lesz!

— Miért gunyolódik, doktor? Hígyje el, egész rejtelmes dolog...

Percekig csendben ültek egymás mellett és a gong kongása riasztotta fel őket gondolataikból.

(Folytatjuk)

Organizația Națională Română de Voiaj și Turism

„EUROPA“

Központ: București, Str. Doamnei No. 1.
Telefon: 3.95-72

ajánlja Önnek rendkívül előnyös áron és utólérhető feltételek mellett teljes pausákurákat a következő túrdőhelyeken:

CARMEN-SYLVA-MOVILA
a Hotel Movila și Hotelul Băilor szállodákban

TECHIRGIOL
a Stefania villában.

SOVATA
összkomfortos szállodákban vagy villákban.

TUSNAD
tetszés szerinti villában.

BUZIAS
Grand Hotelban stb.

Információs, ingyenes prospektusok, valamint jelentházások eszközölhetők az

„EUROPA“
Organizația Română de Voiaj și Turism
összes ügynökségeinél.

Sport-különvonat Budapestre utlevél nélkül,

csak személyazonossági igazolvánnyal
Aradról indul szeptember 10-én reggel.
Budapestre visszaindul szeptember 15-én éjfélkor.

Részvételi-díj 1.285.— lei.

Beiratkozás a

WAGONS-LITS / COOK

Menetjegyirodában

ARAD, Minorita-palota.

Legújabb jelentéseink:

Ma kezdődik Bucurestiben a román-olasz repülésügyi konferencia

— Megérkeztek szerdán az olasz repülők Bucurestibe —

Bucurestiből jelentik: Egy olasz hárommotoros repülőgépen a fővárosba érkezett Venturini mérnök, a littorai repülőter igazgatója, valamint Magistrani repülőkapitány, Stassi pilóta, Ugol rádióosztály, valamint Fassini mechanikus, akik Róma—Veneza, Triest, Bucuresti körutat tették meg, amelyen a közeljövőben a hivatalos ünnepek után állandó repülőjáratot létesítenek. Az olasz vendégek tiszteletére a Capsaban dezsőnét adtak.

Venturini mérnököt pedig a légügyminiszter kijelentéssel fogadta. Csütörtökön reggel 9 órakor román-olasz repülésügyi konferencia kezdődik meg a fővárosban.

Az olasz pilóták látogatásával kapcsolatban az a hír terjedt el, hogy légi összeköttetést létesítenek Bucuresti—Róma, illetve Bucuresti és Veneza között. Ezekben a vonalakon olasz repülőgépek bonyolítanak le a forgalmat.

Ismét elsüllyesztett egy hajót a titokzatos tengeralattjáró

Az a gyanú, hogy a tengeralattjáró bolgár nemzetiségű

CONSTANTABÓL jelentik: Az „Armuro” spanyol hajó megtorpedózása helyén a Dardanelláknál egy ismeretlen nemzetiségű tengeralattjáró ismét elsüllyesztett egy spanyol hajót. Az „Aldecea” teherszállító gőzös megmentett legénysége annak a gyanújának adott kitéjezést, hogy a tengeralattjáró, amely a kereskedelmi hajókat megtámadja, bolgár nemzetiségű, amely minden valószínűség szerint olasz legénységgel van ellátva.

Vonatösszeütközés Orsova és Caransebes között

Tizenhárom teherszállító vagon felborult, négy személy könnyebben megsebesült

Caransebes-Karansebesről jelentik: Töplét közlekedésben szerdán reggel 5 órakor vonatösszeütközés történt. 13 teherszállító vagon felborult és a pályatest mellé zuhant. Négy vasutas súlyosan megsebesült. A vasútvonal annyira megrongálódott, hogy a forgalmat csak többórnyi megbeszített munka után tudták ismét biztosítani.

A vasuti szerencsétlenség ügyében megállapítást nyert, hogy a karambolt Berta György forgalmazó, Caraiman Iosif mozdonyvezető és Paul Petre vonatvezető gondatlansága okozta. Mind a három embert felfüggesztették és bíróság elé állítják. Hivatalos jelentés szerint a vasuti szerencsétlenség során négy személy könnyebben megsebesült.

Októberben dönt a párisi törvényszék a négus vasutrészvényei ügyében

Harmenc millió frankot tesznek ki a részvények eddig kifizetetlen kamatai

Párisból jelentik: Haile Szelasszié ex-négus, Abesszinia császára, mint ismeretes, az olaszok elől való menekülése alkalmával magávalvitte a dzsibuti-i vasútvonal 8000 részvényét és azokat a közelmúltban Párisban akarta értékesíteni. A négus a részvények beváltásakor hangsúlyozta, hogy ő az Etióp kormányt képviseli és ezért jogában áll a részvényeket eladni. Az olasz kormány Silvio Letto firenzei lakos útján tiltakozást jelentett be Párisban a vasútvonal részvényeinek megvásárlása

ellen és közölte, hogy miután az etiopiai kormányt maga képviseli, a négusnak nem áll jogában a részvényeket értékesíteni. Haile Szelasszié az olasz kormány tiltakozása után azzal a kéréssel fordult a párisi törvényszékhez, hogy a részvényeket úgy módosítsák, hogy azokat a bemutató eladhassa. A részvények eddigi kifizetetlen kamatai 30 millió frankot tesznek ki. A nagyérdeműségű ügy tárgyalását október 12-re tűzte ki a párisi törvényszék.

Nagy harc a francia minisztertanácsban a vasutak államosítása körül

PÁRISBÓL jelentik: A kedden este tartott francia minisztertanács nem tudta megoldani azokat az ellentéteket, amelyek a vasúttársaságok ügyében merültek fel. A radikális miniszterek ugyanis ellenzik a vasúttársaságok államosítását, míg a szocialista miniszterek ragaszkodnak ehhez. Felmerült az a terv, hogy egyetlen nagyobb intézményben egyesítik az összes vasúttársaságokat és ennek az intézménynek részvénytöbbsége az állam kezébe kerülne.

Nem eresztették le a sorompót, három embert halálra gázolt a vonat

BUCURESTIBŐL jelentik: Basarabasca pályaudvara közelében tegnap este a személyvonat a vasúti átjárónál elütött egy parasztszekeret, amelyen több ember ült. Carabagea Mariat és két társát holtan huzták ki a kocsik alól. Megállapítást nyert, hogy a pályaező gondatlansága okozta a szerencsétlenséget, mert nem eresztette le idejében a vasúti sorompót.

Megtartották a romániai németek idei kongresszusukat

Biled-ről jelentik: Biled Timiş—temesmegyei községben tartották meg a romániai németek ez évi kongresszusukat. A német néppárt a közeli választási ügyet tárgyalta meg. Követelték a német néppárti lista benyújtását. Ezenkívül hangsúlyozták az anyaországgal való együttérzést.

Mussolini az ősz folyamán Magyar- országra és Ausztriába ellátogat

Bécsből jelentik: Egyes bécsi lapok párisi jelentése alapján azt a hírt közlik, hogy francia politikai körök értesülései szerint Mussolini miniszterelnök az ősz folyamán Németországon kívül Magyarországra és Ausztriába is ellátogat.

Öt új szálloda épül Budapesten

Budapestről jelentik: A magyar főváros rövidesen megkezdődik a tabáni nagy gyógyszálló építését és ezzel egyidőben még négy új szálloda épül Budapesten. Hatalmas új 120 szobás szálloda épül a Svábhegyen, a Normafánál. Ez kimondottan üdülő szálló lesz, minden szobához fürdőszobát építenek. Új szálloda épül a Hermina uton levő Városliget mellett. A harmadik szálloda a Hotel Ritz testvérszállodája lesz a mostani Lloyd palotában, amelyet teljesen átrendeznek a legmodernebb hoteligények szerint. A negyedik szállót a Margitszigeten építik, ahol a mostani Dalia szállót építik át modern szállodává. Mind az öt szálloda elkészül a jövő eucharisztikus évre.

Követelik az arabok Palesztina felosztását

Jeruzsálemből jelentik: Az arabok Palesztina felosztását mind erősebben követelik. Jeruzsálem arab főmuftija egy párisi kongresszust szervez, hogy kicsikarja a döntést. A kongresszust állítólag szeptember 9-én Damaszkuszban tartják meg. Jeruzsálem főmuftija ez alkalomból számos üdvözlő táviratot kapott a világ minden részéből a muzulmán hivataltól.

Félmillió pengőt folyósítottak Magyar- országon munkásház-kölcsönökre

Budapestről jelentik: Az iparügyi minisztériumban megkezdtek a munkásház-kölcsönök folyósítását. Összesen félmillió pengőt folyósítanak erre a célra. Kölcsönt kaphat minden olyan munkás, akinek tehermentes telke van az építkezési költségek és a telekérték 50 százalékáig. A kölcsönöket átlagban 4—5 ezer pengős tételekben folyósítják.

A párisi főiskolai világbajnoki verseny vízi eredményei

Párisból jelentik: A főiskolai világbajnokságok mérkőzéseinek mai napján a 100 méteres gyorsúszásban első lett: Csik, ideje 1 perc 00.3 mp. 2. Nakache francia 1 p. 0.2 mp. 3. Schatz francia 1 p. 0.2.4 mp. A 200 méteres mellúszásban 1. Csik 2 p. 51.1 mp. 2. Schulte német 2 p. 51.4 mp. 3. Weigman német 2 p. 56.7 mp. 4. Doszoli magyar 2 p. 56.9 mp.

A vízpolóban Magyarország csapata 9:1 (2:0) arányban verte Németország csapatát.

Ősztől kezdve lehetetlenné teszik a hittan tanítását Németországban

Bécsből jelentik: Egyik salzburgi lap értesülése szerint még július 14-én a német kormány rendeletet adott ki, amelynek értelmében az ősztől kezdve lehetetlenné kell tenni, hogy a papok hitoktatással foglalkozzanak. A rendelet szerint szeptemberben minden katolikus hittanárt értesíteni fognak arról, hogy nem adták meg az engedélyt számukra a hittan tanítására.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.